

IV

(Inne akty)

EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY

URZĄD NADZORU EFTA

DECYZJA URZĘDU NADZORU EFTA

NR 14/07/COL

z dnia 7 lutego 2007 r.

zmieniająca po raz sześćdziesiąty drugi zasady proceduralne i merytoryczne w dziedzinie pomocy państwa poprzez zastąpienie starego rozdziału 14 nowym rozdziałem 14 – „Pomoc państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną”

URZĄD NADZORU EFTA ⁽¹⁾,UWZGLĘDNIAJĄC Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym ⁽²⁾, w szczególności jego art. 61–63 oraz protokół 26,UWZGLĘDNIAJĄC Porozumienie pomiędzy państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości ⁽³⁾, w szczególności jego art. 24 i art. 5 ust. 2 lit. b),

UWZGLĘDNIAJĄC art. 1 w części I protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale,

MAJĄC NA UWADZE, że zgodnie z art. 24 Porozumienia o Nadzorze i Trybunale Urząd nadaje moc prawną postanowieniom Porozumienia EOG dotyczącym pomocy państwa,

MAJĄC NA UWADZE, że zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. b) Porozumienia o Nadzorze i Trybunale Urząd wydaje zawiadomienia lub wytyczne dotyczące kwestii objętych Porozumieniem EOG, jeśli porozumienie to lub Porozumienie o Nadzorze i Trybunale wyraźnie tak stanowi, lub jeśli Urząd Nadzoru EFTA uznaje to za konieczne,

PRZYWOŁUJĄC zasady proceduralne i merytoryczne w dziedzinie pomocy państwa przyjęte przez Urząd dnia 19 stycznia 1994 r. ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Zwany dalej „Urzędem”.

⁽²⁾ Zwane dalej „Porozumieniem EOG”.

⁽³⁾ Zwane dalej „Porozumieniem o Nadzorze i Trybunale”.

⁽⁴⁾ Wytyczne w sprawie zastosowania i interpretacji art. 61–62 Porozumienia EOG i art. 1 protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, przyjęte i wydane przez Urząd Nadzoru EFTA dnia 19 stycznia 1994 r. (Dz.U. L 231 z 3.9.1994, s. 1 oraz Supplement EOG z 3.9.1994, nr 32). Wytyczne zostały ostatnio zmienione dnia 13 grudnia 2006 r.; zwane dalej „Wytycznymi w sprawie pomocy państwa”.

MAJĄC NA UWADZE, że dnia 22 listopada 2006 r. Komisja Wspólnot Europejskich (zwana dalej Komisją) przyjęła Wspólnotowe zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną ⁽⁵⁾,

MAJĄC NA UWADZE, że wytyczne te mają również znaczenie dla Europejskiego Obszaru Gospodarczego,

MAJĄC NA UWADZE, że należy zapewnić jednolite stosowanie zasad EOG w zakresie pomocy państwa w całym Europejskim Obszarze Gospodarczym,

MAJĄC NA UWADZE, że zgodnie z pkt II części „OGÓLNE”, zamieszczonej na końcu załącznika XV do Porozumienia EOG, Urząd przyjmie, po konsultacji z Komisją, akty prawne odpowiadające tym, które zostały przyjęte przez Komisję,

PO KONSULTACJI z Komisją,

PRZYWOŁUJĄC FAKT, że Urząd odbył konsultacje z państwami EFTA w przedmiotowej sprawie w pismach skierowanych do Islandii, Norwegii i Liechtensteinu z dnia 10 stycznia 2007 r.,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W Wytycznych w sprawie pomocy państwa wprowadza się zmiany poprzez zastąpienie starego rozdziału 14 nowym rozdziałem 14 – „Pomoc państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną”. Nowy rozdział jest załączony do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Skreśla się stary rozdział 14 – „Pomoc na działalność badawczą i rozwojową”.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 323 z 30.12.2006, s. 1.

Artykuł 3

Państwa EFTA zostają poinformowane pismem zawierającym egzemplarz niniejszej decyzji oraz nowy rozdział 14.

Artykuł 4

Komisja Europejska zostaje poinformowana, zgodnie z lit. d) protokołu 27 Porozumienia EOG, w drodze przekazania egzemplarza niniejszej decyzji zawierającej nowy rozdział 14.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja, zawierająca załączony nowy rozdział 14, zostaje opublikowana w sekcji EOG oraz w Suplemencie EOG do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Artykuł 6

Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny.

Sporządzono w Brukseli dnia 7 lutego 2007 r.

W imieniu Urzędu Nadzoru EFTA

Bjørn T. GRYDELAND
Przewodniczący

Kurt JAEGER
Członek Kolegium

ZAŁĄCZNIK

„14. POMOC PAŃSTWA NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ, ROZWOJOWĄ I INNOWACYJNĄ

1. **Wprowadzenie**1.1. *Cele pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną*

Promowanie działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej (dalej: B+R+I) jest ważnym celem stanowiącym przedmiot wspólnego zainteresowania w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego⁽¹⁾. Artykuł 163 traktatu WE stanowi, że »Wspólnota ma na celu wzmocnienie bazy naukowej i technologicznej przemysłu Wspólnoty i sprzyjanie zwiększaniu jego międzynarodowej konkurencyjności, przy jednoczesnym promowaniu działalności badawczej uznanej za niezbędną (...)«. Artykuły 164–173 traktatu WE określają działania, które mają zostać podjęte w tym zakresie, oraz zakres i urzeczywistnianie wieloletniego programu ramowego.

Artykuł 78 Porozumienia EOG stanowi, że Umawiające się Strony wzmocniają i poszerzają współpracę w ramach działań Wspólnoty w dziedzinie badań i rozwoju technologii. Artykuł 80 Porozumienia EOG następnie określa, że współpraca przewidziana w art. 78 Porozumienia EOG przybiera konkretnie formę udziału państw EFTA w programach ramowych WE, konkretnych programach, projektach i innych działaniach. Wreszcie protokół 31 Porozumienia EOG w sprawie współpracy w konkretnych dziedzinach poza zakresem czterech swobód przewiduje uczestniczenie i współpracę państw EFTA w dziedzinie badań i rozwoju technologii.

Rada Europejska na posiedzeniu w Barcelonie w marcu 2002 r. przyjęła klarowny cel dotyczący kształtowania się wydatków na badania w przyszłości. Rada ustaliła, że całkowite wydatki na badania i rozwój (dalej: B+R) oraz innowacje we Wspólnocie należy zwiększyć, by do roku 2010 zbliżyć się do wartości 3 % produktu krajowego brutto. Ponadto Rada wyjaśniła, że dwie trzecie tych nowych inwestycji powinny pochodzić z sektora prywatnego. Aby osiągnąć ten cel, inwestycje w badania powinny rosnąć w tempie średnio 8 % rocznie, przy czym nakłady publiczne powinny rosnąć w tempie 6 %⁽²⁾, a inwestycje prywatne w tempie 9 % rocznie⁽³⁾.

Celem jest podniesienie efektywności ekonomicznej poprzez stosowanie pomocy państwa⁽⁴⁾, a tym samym przyczynienie się do trwałego wzrostu i tworzenia miejsc pracy. Z tego względu pomoc państwa na rzecz B+R+I jest zgodna z przepisami, jeśli może ona doprowadzić do podejmowania dalszej działalności B+R+I oraz jeśli zakłócenie konkurencji nie jest uznawane za sprzeczne ze wspólnym interesem, który to interes – do celów niniejszego rozdziału – Urząd zrównuje z efektywnością gospodarczą. Celem niniejszego rozdziału jest zapewnienie osiągnięcia tego celu oraz, w szczególności, ułatwienie państwom EFTA lepszemu ukierunkowywaniu pomocy państwa na odnośne nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku⁽⁵⁾.

Artykuł 61 ust. 1 Porozumienia EOG określa zasadę, że pomoc państwa jest niedozwolona. Jednakże w niektórych przypadkach pomoc taka może być zgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie art. 61 ust. 2 i 3. Pomoc na działalność B+R+I jest uzasadniana w głównej mierze na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b) oraz art. 61 ust. 3 lit. c). W niniejszym rozdziale Urząd określa zasady, które będzie stosować przy ocenie zgłaszanej pomocy, korzystając przy tym ze swobody decyzyjnej oraz zwiększając pewność prawną i przejrzystość swoich procedur decyzyjnych.

1.2. *Polityka dotycząca pomocy państwa na rzecz B+R+I*

W kontekście strategii lizbońskiej uznaje się, że poziom B+R+I nie jest optymalny dla gospodarki we Wspólnocie, co oznacza, że podniesienie poziomu B+R+I doprowadziłoby do wyższego wzrostu we Wspólnocie. Urząd, zgodnie ze zmianami we Wspólnocie, jest zdania, iż dla sprostania temu wyzwaniu należy zmodernizować i ulepszyć istniejące zasady pomocy państwa na B+R.

Po pierwsze, w niniejszym rozdziale Urząd rozszerza istniejące możliwości udzielania pomocy na działalność B+R o nowe działania wspierające innowacje. Innowacje wiążą się z procesem łączącym wiedzę i technologię z wykorzystywaniem szans rynkowych dla produktów, usług i procesów biznesowych, które są nowe lub ulepszone w porównaniu z obecnie dostępnymi na wspólnym rynku; proces ten niesie w sobie pewien stopień ryzyka. Na potrzeby zasad dotyczących pomocy państwa Urząd uznaje jednak, że pomoc państwa na innowacje powinna być dopuszczana nie na podstawie abstrakcyjnej definicji innowacji, lecz wyłącznie w zakresie, w jakim dotyczy ona konkretnych działań podejmowanych w odpowiedzi na nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku hamujące innowacje, i w przypadku których korzyści płynące z pomocy państwa mają szansę przeważać ewentualne szkody w zakresie konkurencji i wymiany handlowej.

⁽¹⁾ Zwanego dalej »EOG«.

⁽²⁾ Należy pamiętać, że tylko część wydatków publicznych na B+R można zakwalifikować jako pomoc państwa.

⁽³⁾ Por. »Inwestycje w badania naukowe: plan działań dla Europy«. Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów, COM(2003) 226 wersja ostateczna, s. 7.

⁽⁴⁾ W ekonomii termin »efektywność« (lub »efektywność ekonomiczna«) odnosi się do stopnia optymalizacji całkowitego dobrobytu na danym rynku lub ogólnie w gospodarce. Dodatkowa działalność B+R+I zwiększa efektywność ekonomiczną dzięki przesunięciu popytu rynkowego w kierunku nowych lub udoskonalonych produktów, procesów lub usług, co jest równoważne ze spadkiem cen tych dóbr uwzględniających jakość.

⁽⁵⁾ Mówi się, że mamy do czynienia z »nieprawidłowością w funkcjonowaniu rynku«, kiedy rynek pozostawiony sam sobie nie prowadzi do ekonomicznie efektywnych wyników. W takiej sytuacji interwencja państwa, w tym pomoc państwa, może poprawić wyniki rynkowe pod względem cen, wielkości produkcji oraz wykorzystania zasobów.

Po drugie, celem Urzędu jest wspieranie lepszego administrowania pomocą państwa na rzecz B+R+I. Najbliższe plany zakładają rozszerzenie zakresu wyłączeń grupowych dla B+R, które są obecnie ograniczone do pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw (zwanych dalej MŚP) ⁽⁶⁾. Przyszłe rozporządzenie o ogólnym wyłączeniu grupowym (dalej RWG) obejmie mniej problematyczne środki pomocy w obszarze B+R+I. Niniejszy rozdział będzie nadal miał zastosowanie do wszystkich środków zgłoszonych Urzędowi, czy to ze względu na to, że dany środek nie jest objęty rozporządzeniem o wyłączeniu grupowym, czy też ze względu na zawarty w rozporządzeniu o wyłączeniu grupowym obowiązek indywidualnego zgłaszania pomocy, czy też ze względu na to, iż dane państwo EFTA decyduje się zgłosić środek, który z zasady mógłby podlegać wyłączeniu na mocy rozporządzenia o wyłączeniu grupowym, jak również na potrzeby oceny wszelkiej niezgłoszonej pomocy.

Po trzecie, aby lepiej ukierunkować kontrolę prowadzoną przez Urząd, niniejszy rozdział określa – na potrzeby oceny środków objętych zakresem niniejszego rozdziału – nie tylko zasady dotyczące zgodności danego środka pomocy (sekcja 5 poniżej), lecz także – ze względu na zwiększone ryzyko zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej w wyniku stosowania pewnych środków pomocy – dodatkowe elementy dotyczące analizy efektu zachęty i konieczności pomocy (sekcja 6 poniżej) oraz dodatkową metodologię, która ma być stosowana przy prowadzeniu oceny szczegółowej (sekcja 7 poniżej).

W tym kontekście Urząd podkreśla, że rynki konkurencyjne powinny z zasady prowadzić do najbardziej efektywnych wyników pod względem B+R+I. Nie zawsze jednak ma to miejsce w obszarze B+R+I, a interwencja rządu może w tej sytuacji przyczynić się do poprawy efektów. Przedsiębiorstwa będą skłonne więcej inwestować w badania tylko wtedy, gdy będą mogły czerpać konkretne korzyści handlowe z wyników tych badań i będą zdawały sobie sprawę z istnienia takich możliwości. Istnieje wiele przyczyn niskiego poziomu działań B+R+I, częściowo związanych z barierami strukturalnymi, a częściowo z istnieniem nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku. Bariery strukturalne należałoby najlepiej eliminować z wykorzystaniem środków strukturalnych ⁽⁷⁾, natomiast istotną przeciwwagę dla braku skuteczności spowodowanego nieprawidłowościami w funkcjonowaniu rynku może stanowić pomoc państwa. Ponadto dowody empiryczne wskazują, że aby pomoc państwa była efektywna, muszą jej towarzyszyć korzystne warunki ramowe, takie jak odpowiednie systemy praw własności intelektualnej, konkurencyjne otoczenie wraz z uregulowaniami prawnymi sprzyjającymi działalności badawczej i innowacyjnej, a także sprzyjające rynki finansowe.

Jednakże pomoc państwa również prowadzi do zakłócenia konkurencji, a silna konkurencja jest jednocześnie kluczowym czynnikiem rynkowego stymulowania inwestycji w B+R+I. Dlatego też środki pomocy państwa należy konstruować rozważnie, aby ograniczyć możliwości wystąpienia takich zakłóceń. W przeciwnym razie pomoc państwa może przynieść skutki odwrotne do zamierzonych i obniżyć ogólny poziom B+R+I oraz wzrostu gospodarczego.

Główna obawa dotycząca udzielania przedsiębiorstwom pomocy na działalność B+R+I jest związana z faktem, iż prowadzi to do zniekształcania, a być może także zmniejszania dynamicznej motywacji do inwestowania w przypadku konkurujących przedsiębiorstw. Pomoc uzyskiwana przez przedsiębiorstwo wzmacnia jego pozycję na rynku i zmniejsza zwrot z inwestycji innych przedsiębiorstw. Jeżeli zakres takiego ograniczenia jest znaczący, może to prowadzić do ograniczenia działalności w zakresie B+R+I przez konkurentów. Ponadto gdy pomoc prowadzi do lekkich ograniczeń budżetowych dla beneficjenta, może to także osłabić motywację do tworzenia innowacji na poziomie beneficjenta. Może się również zdarzyć, że pomoc wykorzystana zostanie do wspierania nieefektywnych przedsiębiorstw lub umożliwi beneficjentowi wzmocnienie praktyk wykluczających czy zwiększenie jego siły rynkowej.

1.3. Test bilansujący i jego zastosowanie w przypadku pomocy na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną

1.3.1. Plan działań w zakresie pomocy państwa: mniejsza i lepiej ukierunkowana pomoc, test bilansujący na potrzeby oceny pomocy

W planie działań w zakresie pomocy państwa ⁽⁸⁾ Komisja ogłosiła, że »aby jak najlepiej wypełnić cele odnowionej strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, Komisja wzmocni, w odpowiednich przypadkach, swoje podejście gospodarcze do analizy pomocy państwa. Podejście gospodarcze jest instrumentem służącym lepszemu ukierunkowaniu pomocy państwa na cele odnowionej strategii lizbońskiej«.

Oceniając, czy dany środek pomocy można uznać za zgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG, Urząd, przyjmując takie samo podejście jak Komisja, dokonuje zestawienia pozytywnego wpływu środka pomocy na osiągnięcie danego celu stanowiącego przedmiot wspólnego zainteresowania i jego potencjalnie negatywnych skutków ubocznych polegających na zakłóceniu wymiany handlowej i konkurencji. Opierając się na istniejących praktykach, w sporządzonym przez Komisję planie działań w zakresie pomocy państwa sformalizowano dokonywanie tego rodzaju bilansu, tworząc narzędzie określone mianem »testu bilansującego« ⁽⁹⁾. Składa się on z trzech etapów prowadzących do decyzji o zatwierdzeniu środka pomocy państwa; pierwsze dwa etapy odnoszą się do pozytywnych skutków pomocy państwa, a etap trzeci do skutków negatywnych oraz wynikającego z nich bilansu skutków pozytywnych i negatywnych:

1. Czy środek pomocy ukierunkowany jest na jasno określony cel będący przedmiotem wspólnego zainteresowania (na przykład wzrost gospodarczy, zatrudnienie, spójność lub środowisko naturalne)?
2. Czy pomoc została dobrze opracowana, aby zapewnić osiągnięcie celu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania, tzn. czy planowana pomoc jest ukierunkowana na nieprawidłowość w funkcjonowaniu rynku lub inny cel?

⁽⁶⁾ Plan działań w zakresie pomocy państwa. Mniejsza i lepiej ukierunkowana pomoc państwa: mapa drogowa reformy pomocy państwa na lata 2005–2009. COM(2005) 107 wersja ostateczna – SEC(2005) 795 z dnia 7 czerwca 2005 r.

⁽⁷⁾ W tym poprzez edukację w szkołach wyższych, programy badawcze i publiczne zaplecze badawcze, sprzyjające innowacjom zasady dotyczące praw własności intelektualnej, atrakcyjne warunki ramowe zachęcające przedsiębiorstwa do podejmowania działalności B+R+I.

⁽⁸⁾ Plan działań w zakresie pomocy państwa (przypis 6), ust. 21.

⁽⁹⁾ Por. Plan działań w zakresie pomocy państwa (przypis 6), ust. 11 i 20, omówione dokładniej w Komunikacie w sprawie innowacji, COM(2005) 436 wersja ostateczna z dnia 21 września 2005 r.

- (i) Czy pomoc państwa jest stosownym instrumentem polityki?
  - (ii) Czy istnieje efekt zachęty, tzn. czy pomoc powoduje zmianę zachowania firm?
  - (iii) Czy środek pomocy jest proporcjonalny, tzn. czy tę samą zmianę można by uzyskać przy mniejszej pomocy?
3. Czy zakłócenia konkurencji i wpływ na wymianę handlową są na tyle ograniczone, aby ogólny bilans był pozytywny?

Opisany tu test bilansujący ma zastosowanie zarówno przy opracowywaniu zasad pomocy państwa, jak i przy ocenie konkretnych przypadków.

W przypadku rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych pomoc państwa jest zgodna z przepisami, jeśli spełnione zostały określone warunki. To samo odnosi się ogólnie do większości przypadków opisanych w niniejszym rozdziale.

Jednakże w przypadku indywidualnych środków pomocy, które potencjalnie mogą silnie zakłócić sytuację rynkową ze względu na wysokie kwoty przyznawanej pomocy, Urząd przeprowadzi ogólną ocenę pozytywnych i negatywnych skutków pomocy w oparciu o zasadę proporcjonalności.

1.3.2. Cel stanowiący przedmiot wspólnego zainteresowania będący tematem niniejszego rozdziału

Tematem niniejszego rozdziału jest przedmiot wspólnego zainteresowania, jakim jest promowanie działań badawczych, rozwojowych i innowacyjnych. Celem jest zwiększenie efektywności ekonomicznej poprzez naprawienie właściwie zdefiniowanych nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku, które uniemożliwiają gospodarce we Wspólnocie osiągnięcie optymalnego poziomu B+R+I.

Aby ustanowić zasady zapewniające osiągnięcie postawionego celu dzięki środkom pomocy, należy przede wszystkim określić nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku, które hamują działalność B+R+I. Odbywa się ona poprzez szereg działań na etapach poprzedzających etap rynków produktowych, które wykorzystują istniejący potencjał B+R+I do opracowywania nowych lub ulepszonych produktów⁽¹⁰⁾ i procesów na tych rynkach, a tym samym stymulują wzrost gospodarki. Jednakże ze względu na dostępny potencjał B+R+I nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku mogą uniemożliwiać osiągnięcie optymalnej produkcji na rynku i mogą prowadzić do braku efektywności, a to z następujących przyczyn:

- **pozytywne efekty zewnętrzne/transfer wiedzy:** działalność B+R+I często przynosi korzyści dla społeczeństwa w formie transferu wiedzy. Jednakże jeśli pewne projekty zostaną pozostawione na łasce rynku, stopa zwrotu może okazać się mało atrakcyjna z punktu widzenia inwestora prywatnego – nawet jeśli projekt będzie korzystny dla społeczeństwa – ponieważ przedsiębiorstwa zorientowane na zysk nie uwzględniają zewnętrznych skutków swoich działań przy podejmowaniu decyzji o tym, w jakim zakresie powinny podejmować działalność B+R+I. W efekcie może się zdarzyć, że projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania nie będą realizowane, o ile do sytuacji nie wkroczy rząd,
- **dobro publiczne/transfer wiedzy:** w przypadku tworzenia wiedzy ogólnej – jak to się dzieje w przypadku badań podstawowych – nie można zapobiec wykorzystywaniu tej wiedzy przez innych (dobro publiczne), natomiast bardziej szczegółowa wiedza związana z produkcją może podlegać ochronie, na przykład poprzez patenty pozwalające wynalazcy uzyskać wyższy zysk z własnego wynalazku. Przy formułowaniu właściwej polityki, która ma służyć wspieraniu B+R+I, należy rozróżnić tworzenie wiedzy ogólnej oraz wiedzy, która może podlegać ochronie. Przedsiębiorstwa zazwyczaj nieodpłatnie wykorzystują wiedzę ogólną tworzoną przez innych, co sprawia, że niechętnie tworzą wiedzę same. Może się więc okazać, że rynek jest nie tyle nieefektywny, co całkowicie nieistniejący. Gdyby tworzono więcej wiedzy o charakterze bardziej ogólnym, na transferach wiedzy zachodzących w całej gospodarce mogłoby zyskać całe społeczeństwo. W tym celu rządy będą być może musiały wspierać tworzenie wiedzy przez przedsiębiorstwa. W przypadku badań podstawowych będą być może musiały w całości pokrywać koszty prowadzenia przez przedsiębiorstwa badań podstawowych,
- **niedoskonałe i asymetryczne informacje:** działalność B+R+I charakteryzuje się wysokim stopniem ryzyka i niepewności. Ze względu na niedoskonałość i/lub asymetryczność informacji inwestorzy prywatni mogą z niechęcią odnosić się do finansowania projektów o wysokiej wartości; wysoko wykwalifikowany personel może z kolei nie zdawać sobie sprawy z możliwości rekrutacyjnych innowacyjnych przedsiębiorstw. W efekcie alokacja zasobów ludzkich i finansowych na tych rynkach może okazać się nieodpowiednia, a cenne dla gospodarki projekty nie będą realizowane,
- **problemy z koordynacją i tworzeniem sieci:** zdolność przedsiębiorstw do wzajemnej koordynacji działań, a przynajmniej do wchodzenia w interakcje, a tym samym do realizacji B+R+I, może zostać osłabiona. Problemy takie mogą wynikać z rozmaitych przyczyn, w tym także z trudności z koordynacją działalności B+R oraz znajdowaniem odpowiednich partnerów.

1.3.3. Stosowny instrument

Należy pamiętać, że mogą istnieć lepsze, bardziej odpowiednie instrumenty zwiększania poziomu B+R+I w gospodarce, na przykład regulacje prawne, przeznaczenie większych środków na finansowanie wyższych uczelni, ogólne instrumenty podatkowe sprzyjające B+R+I⁽¹¹⁾. Stosowność określonego instrumentu polityki w danej

⁽¹⁰⁾ Uwzględnia się tu także usługi.

⁽¹¹⁾ Zob. rozdział 17.B Wytucznych w sprawie pomocy państwa, »Stosowanie reguł pomocy państwa do środków związanych z bezpośrednim opodatkowaniem działalności gospodarczej«. Rozdział ten jest oparty na obwieszczeniu w sprawie stosowania reguł pomocy publicznej do środków związanych z bezpośrednim opodatkowaniem działalności gospodarczej (Dz.U. C 384 z 10.12.1998, s. 3), uwzględniającym szczegółowy zakres i cele Porozumienia EOG.

sytuacji wynika zwykle z głównych przyczyn danego problemu. W przypadku problemów nowego uczestnika rynku z wykorzystaniem wyników działalności B+R+I ograniczenie barier rynkowych może okazać się bardziej stosowne niż pomoc państwa. Lekarstwem na braki wykwalifikowanego personelu B+R+I mogą być większe inwestycje w szkolnictwo wyższe, a nie przyznawanie pomocy państwa na realizację projektów B+R+I. Państwa EFTA powinny więc decydować się na udzielanie pomocy tylko wtedy, gdy jest ona stosownym instrumentem dla podejmowanego problemu. Oznacza to, że niezbędne jest wyraźne określenie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku, któremu ma przeciwdziałać dany środek pomocy.

1.3.4. Efekt zachęty oraz konieczność pomocy

Pomoc państwa na rzecz B+R+I musi prowadzić do zmiany zachowań beneficjentów pomocy, polegającej na zintensyfikowaniu działalności B+R+I oraz realizowaniu takich projektów i działań B+R+I, które w przeciwnym razie nie zostałyby podjęte lub które byłyby podjęte w bardziej ograniczonym zakresie. Urząd jest zdania, że efektem udzielenia pomocy powinno być zwiększenie rozmiarów, zakresu, wydatkowanych kwot lub tempa działalności B+R+I. Efekt zachęty określany jest w analizie przeciwstawnej, w której poziom zamierzonej działalności porównywany jest przy założeniu udzielenia i nieudzielenia pomocy. Państwa EFTA muszą wyraźnie wykazać, w jaki sposób mają zamiar zapewnić wystąpienie efektu zachęty.

1.3.5. Proporcjonalność pomocy

Pomoc uznaje się za proporcjonalną tylko wtedy, gdy takiego samego wyniku nie można osiągnąć z wykorzystaniem mniej zakłócającego konkurencję środka pomocy. W szczególności należy ograniczyć wysokość i intensywność pomocy do minimum niezbędnego do przeprowadzenia działań B+R+I.

1.3.6. Konieczność ograniczenia negatywnych skutków pomocy na rzecz B+R+I w celu zapewnienia dodatniego bilansu ogólnego

Ewentualne zakłócenia konkurencji, wynikające z udzielania pomocy państwa na rzecz B+R+I, można sklasyfikować następująco:

- zaburzenie dynamicznej motywacji przedsiębiorstw oraz wypieranie konkurencji z rynku,
- wspieranie nieefektywnej produkcji,
- praktyki wykluczające oraz wzmocnianie siły rynkowej danego podmiotu,
- wpływ na rozmieszczanie działalności gospodarczej w różnych państwach EOG,
- wpływ na przepływy handlowe na rynku wewnętrznym.

Skutki ujemne są zwykle poważniejsze w przypadku wyższych kwot pomocy oraz w przypadku pomocy udzielanej na działania na etapie bliskim wprowadzeniu produktu lub usługi na rynek. Z tego względu intensywność pomocy powinna być zasadniczo niższa w odniesieniu do działań związanych z rozwojem i innowacją niż w odniesieniu do działalności związanej z badaniami. Ponadto ważne jest, aby w definicji kosztów kwalifikowanych zapewnić, aby nie zaliczać do nich kosztów obejmujących zwykłą działalność firmy. Na stopień zakłócenia sytuacji rynkowej wpływ mają także cechy beneficjenta oraz rynków właściwych. Aspekty te będą analizowane dokładniej w przypadkach poddawanych ocenie szczegółowej.

1.4. Stosowanie testu bilansującego: przesłanki prawne i potrzeba dokładniejszej oceny

Niniejszy rozdział będzie stosowany do oceny pomocy na rzecz działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej zgłaszanej do Urzędu. Prowadzona przez Urząd ocena zgodności będzie wykonywana na podstawie testu bilansującego zaprezentowanego w sekcji 1. Środek pomocy zostanie zatem zatwierdzony tylko wówczas, gdy – z uwzględnieniem wszystkich elementów testu bilansującego – ogólny wynik będzie pozytywny. Jednak ocena Urzędu może się różnić co do sposobu przeprowadzenia oceny, ponieważ w zależności od przypadku ryzyko dla konkurencji i handlu, wynikające z zastosowania określonego środka pomocy, może się różnić. Bez uszczerbku dla przepisów art. 4 i 7 w części II protokołu 3 Porozumienia pomiędzy państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości⁽¹²⁾, Urząd korzysta z różnych przesłanek prawnych zależnie od rodzaju zgłoszonego środka pomocy.

Całość zgłoszonej pomocy będzie najpierw poddana ocenie poprzez odwołanie się do postanowień sekcji 5. W sekcji tej Urząd określił szereg środków, co do których z góry zakłada, że udzielana za ich pośrednictwem pomoc państwa będzie ukierunkowana na konkretne nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku, które hamują działalność B+R+I. Urząd opracował również warunki i parametry będące gwarantem tego, że pomoc państwa udzielana za pośrednictwem tych środków rzeczywiście wywoła efekt zachęty, będzie proporcjonalna, a jej negatywny wpływ na konkurencję i handel będzie ograniczony. Sekcja 5 zawiera zatem parametry dotyczące działania objętego pomocą, intensywności pomocy oraz warunków związanych ze zgodnością pomocy. Zasadniczo na podstawie niniejszego rozdziału tylko środki, które spełniają kryteria określone w sekcji 5, można uznać za kwalifikujące się do uznania za zgodne w ramach art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG.

W sekcji 6 Urząd przedstawia szczegółowe zasady przeprowadzania oceny efektu zachęty oraz konieczności pomocy.

⁽¹²⁾ Zwanego dalej »Porozumieniem o Nadzorze i Trybunale«.

W sekcji 7 Urząd wyjaśnia bardziej szczegółowo, w których przypadkach i w jaki sposób będzie przeprowadzać ocenę szczegółową.

To przekłada się na różne poziomy oceny, opisane bardziej szczegółowo poniżej. W przypadku pierwszego poziomu Urząd uznaje, że zasadniczo wystarczy, aby dane środki spełniały warunki określone w sekcji 5 pod warunkiem spełnienia warunków określonych w sekcji 6 dotyczących efektu zachęty. W przypadku wszystkich pozostałych środków Urząd uważa, że konieczny jest dodatkowy nadzór z powodu wyższego ryzyka dla konkurencji i handlu wynikającego z samej działalności, wielkości pomocy lub rodzaju beneficjenta. Dodatkowy nadzór będzie zasadniczo obejmował bardziej szczegółową analizę rzeczową danego przypadku zgodnie z postanowieniami określonymi w sekcji 6 w odniesieniu do konieczności pomocy i efektu zachęty lub w sekcji 7 w odniesieniu do oceny pomocy przekraczającej pułap określony w sekcji 7.1 niniejszego rozdziału. Na podstawie dodatkowej analizy Urząd może zatwierdzić pomoc, uznać ją za niezgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG lub uznać ją za zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG pod pewnymi warunkami.

Po pierwsze, Urząd uznaje, że w przypadku niektórych środków pomocy spełnienie postanowień, o których mowa w sekcjach 5 i 6, będzie zasadniczo wystarczające do zapewnienia zgodności, ponieważ zakłada się, że zastosowanie testu bilansującego w przypadku takiego środka da wynik pozytywny. To, czy dany środek można zaliczyć do tej kategorii, zależy od rodzaju beneficjenta, działalności objętej pomocą oraz wielkości otrzymanej pomocy. Zdaniem Urzędu za zgodne będzie można uznać, na podstawie sekcji 5 i 6, następujące środki pomocy, pod warunkiem, że: (i) są zgodne z wszystkimi warunkami i parametrami określonymi w sekcji 5; oraz (ii) pomoc została udzielona dopiero po przedłożeniu wniosku władzom krajowym:

- pomoc na realizację projektów i studiów wykonalności w przypadkach, gdy beneficjentem pomocy jest MŚP oraz gdy kwota pomocy wynosi poniżej 7,5 miliona EUR dla projektu (pomoc na realizację projektu plus pomoc na realizację studium wykonalności) dla jednego MŚP,
- pomoc na poczet kosztów praw własności przemysłowej dla MŚP,
- pomoc dla młodych innowacyjnych przedsiębiorstw,
- pomoc na innowacyjne usługi doradcze; pomoc na usługi wspierające innowacje,
- pomoc na wypożyczenie wysoko wykwalifikowanych pracowników.

W odniesieniu do wymienionych wyżej środków sekcja 6 wyjaśnia, że w przypadku spełnienia warunku wymienionego w pkt (ii) powyżej zakłada się obecność efektu zachęty.

Po drugie, gdy kwota zgłoszonej pomocy **nie przekracza** progów określonych w sekcji 7.1 niniejszego rozdziału, dodatkowy nadzór obejmuje wykazanie efektu zachęty i konieczności pomocy zgodnie z sekcją 6. Takie środki pomocy zostaną zatem, na podstawie sekcji 5 i 6, uznane za zgodne z przepisami tylko wówczas, gdy: (i) są zgodne ze wszystkimi warunkami i parametrami określonymi w sekcji 5; oraz (ii) efekt zachęty i konieczność pomocy wykazano zgodnie z sekcji 6.

Po trzecie, gdy kwota zgłoszonej pomocy **przekracza** progi określone w sekcji 7.1 niniejszego rozdziału, dodatkowy nadzór obejmuje szczegółową ocenę zgodnie z sekcją 7. Takie środki pomocy zostaną zatem, na podstawie sekcji 5, 6 i 7, uznane za zgodne z przepisami tylko wówczas, gdy: (i) są zgodne z wszystkimi warunkami i parametrami określonymi w sekcji 5; oraz (ii) wynik testu bilansującego, o którym mowa w sekcji 7, jest ogólnie rzecz biorąc pozytywny.

1.5. Uzasadnienie specjalnych środków opisanych w niniejszym rozdziale

Stosując te kryteria w odniesieniu do B+R+I, Urząd określił szereg środków, w przypadku których pomoc państwa może, w szczególnych warunkach, być zgodna z art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG.

- *Pomoc na realizację projektów obejmujących badania podstawowe i przemysłowe oraz rozwój eksperymentalny* jest ukierunkowana głównie na nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku dotyczące pozytywnych efektów zewnętrznych (transfer wiedzy), w tym dóbr publicznych. Urząd uważa, że użyteczne jest utrzymanie różnych kategorii działalności B+R+I niezależnie od tego, czy działalność ta prowadzona jest według interaktywnego czy według linearnego modelu innowacji. Różne poziomy intensywności pomocy odzwierciedlają różne zakresy nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku oraz bliskość komercjalizacji. Ponadto w porównaniu z poprzednio obowiązującymi zasadami dotyczącymi pomocy państwa w tym obszarze do prac w zakresie rozwoju eksperymentalnego zaliczono niektóre działania innowacyjne. Dodatkowo system premii został uproszczony. Ze względu na oczekiwane silniejsze konsekwencje nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku oraz spodziewane większe pozytywne efekty zewnętrzne wydaje się, że premie są uzasadnione w przypadku MŚP, współpracy między MŚP oraz współpracy z MŚP, współpracy transgranicznej oraz partnerstw publiczno-prywatnych (współpracy przedsiębiorstw z publicznymi organizacjami badawczymi).
- *Pomoc przeznaczona na techniczne studia wykonalności* związane z projektami B+R+I ma na celu zniwelowanie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku związanej z niedoskonałością i asymetrycznością informacji. Uznaje się, że studia wykonalności są bardziej oddalone od rynku niż sam projekt, stąd też można tu zaakceptować stosunkowo wysoką intensywność pomocy.
- *Pomoc na poczet kosztów praw własności przemysłowej dla MŚP* jest ukierunkowana na nieprawidłowość w funkcjonowaniu rynku związaną z pozytywnymi efektami zewnętrznymi (transfer wiedzy). Jej celem jest zwiększenie możliwości odpowiedniego przeznaczenia zysków przez MŚP, a tym samym silniejsze zachęcenie go do podejmowania działalności B+R+I.

- *Pomoc dla młodych innowacyjnych przedsiębiorstw* została wprowadzona w celu zniwelowania nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku związanych z niedoskonałością i asymetrycznością informacji, co szkodzi tym przedsiębiorstwom w szczególnie dotkliwy sposób, niszcząc ich zdolność do pozyskiwania odpowiednich środków na innowacyjne przedsięwzięcia.
- *Pomoc przeznaczona na innowacje w obrębie procesów i innowacje organizacyjne w sektorze usług* jest ukierunkowana na nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku związane z niedoskonałością informacji i pozytywnymi efektami zewnętrznymi. Ma na celu zniwelowanie problemu braku powiązania między innowacjami w działalności usługowej a kategoriami w sektorze B+R. Innowacje w sektorze usług są często wynikiem raczej interakcji z klientami i konfrontacji z rynkiem niż wykorzystania istniejącej wiedzy naukowej, technologicznej lub biznesowej. Ponadto innowacje w działalności usługowej opierają się zwykle na nowych procesach i rozwiązaniach organizacyjnych, a nie na rozwoju technologii. W tym zakresie innowacje dotyczące procesów i rozwiązań organizacyjnych nie są w wystarczającym stopniu objęte pomocą na projekty B+R i wymagają dodatkowego i szczegółowego środka pomocy ukierunkowanego na nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku, które te innowacje wstrzymują.
- *Pomoc na usługi doradcze i usługi wsparcia innowacji*, realizowana przez pośredników innowacyjnych, ukierunkowana jest na nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku związane z niedostatecznym rozpowszechnianiem informacji, efektami zewnętrznymi oraz brakiem koordynacji. Pomoc państwa jest tu stosownym rozwiązaniem służącym zmianie motywacji MŚP do zakupu takich usług oraz zwiększenia podaży i popytu na usługi świadczane przez pośredników innowacyjnych.
- *Pomoc na wypożyczenie wysoko wykwalifikowanego personelu* jest ukierunkowana na niwelowanie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku wywołanych niedoskonałością informacji na rynku pracy w EOG. Wysoko wykwalifikowani pracownicy w EOG częściej zatrudniają się w dużych przedsiębiorstwach, gdyż zwykle postrzegają duże firmy jako pracodawców oferujących lepsze warunki pracy, większe bezpieczeństwo i atrakcyjniejsze możliwości kształtowania kariery zawodowej. Z kolei MŚP mogłyby odnosić korzyści z ważnych transferów wiedzy oraz zwiększonego potencjału innowacyjnego, gdyby były w stanie zatrudnić wysoko wykwalifikowany personel do prowadzenia działalności B+R+I. Tworzenie pomostów między dużymi przedsięwzięciami lub uczelniami a MŚP również może przyczynić się do pokonywania nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku oraz wspierać proces tworzenia klastrów.
- *Pomoc dla klastrów innowacyjnych* ma na celu niwelowanie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku związanych z problemami koordynacyjnymi utrudniającymi rozwój klastrów lub ograniczającymi wzajemne kontakty i przepływ wiedzy w ramach klastrów. Pomoc państwa może przyczynić się do rozwiązywania tego problemu w dwojaki sposób: po pierwsze, poprzez wspieranie inwestycji w otwartą infrastrukturę współdzieloną przez klastry innowacyjne, a po drugie, przez wspieranie kontaktów pomiędzy klastrami celem zacieśniania współpracy, tworzenia sieci powiązań oraz wspierania procesu uczenia się.

2. Zakres stosowania i definicje

2.1. Zakres stosowania niniejszego rozdziału

Zgodnie z ogólnymi zasadami Porozumienia EOG pomoc państwa nie może zostać zatwierdzona, jeśli środek pomocy ma charakter dyskryminujący w stopniu nieuzasadnionym charakterem pomocy państwa. W odniesieniu do B+R+I należy w szczególności podkreślić, że Urząd nie będzie zatwierdzać środków pomocy, które wykluczają możliwość wykorzystywania wyników działalności B+R+I w innych państwach EFTA.

Władze publiczne mogą zlecać prowadzenie działalności B+R firmom lub nabywać od nich jej wyniki. Jeśli władze publiczne nie płać za to ceny rynkowej, zwykle oznacza to istnienie pomocy państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. Jeśli natomiast zamówienia te są przyznawane na warunkach rynkowych, na co wskazywać może fakt przeprowadzenia procedury przetargowej zgodnie z odpowiednimi dyrektywami dotyczącymi zamówień publicznych, w szczególności z dyrektywą 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującą procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych⁽¹³⁾, włączoną do Porozumienia EOG poprzez załącznik XVI pkt 4 w drodze decyzji Wspólnego Komitetu EOG nr 68/2006 (Dz.U. L 245 z 7.9.2006, s. 22 oraz Supplement EOG nr 44 z 7.9.2006, s. 18) oraz dyrektywą 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi⁽¹⁴⁾, włączoną do Porozumienia EOG poprzez załącznik XVI pkt 2 w drodze decyzji Wspólnego Komitetu EOG nr 68/2006 (Dz.U. L 245 z 7.9.2006, s. 22 oraz Supplement EOG nr 44 z 7.9.2006, s. 18), Urząd zwykle uznaje, że nie wchodzi w grę pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do pomocy służącej wsparciu działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej we wszystkich sektorach podlegających regulacjom Porozumienia EOG. Ma on także zastosowanie do sektorów podlegającym szczególnym zasadom w zakresie pomocy państwa, o ile zasady te nie stanowią inaczej.

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do pomocy państwa na rzecz B+R+I w dziedzinie środowiska⁽¹⁵⁾, gdyż istnieje wiele możliwości osiągnięcia efektu synergii między innowacjami na rzecz jakości i efektywności oraz innowacjami służącymi optymalizacji wykorzystania energii, optymalizacji odpadów i bezpieczeństwa.

⁽¹³⁾ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114.

⁽¹⁵⁾ Zob. rozdział 15 Wytycznych w sprawie pomocy państwa, »Pomoc na wytyczne dotyczące środowiska naturalnego«, który odpowiada Wytycznym wspólnotowym w sprawie pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego (Dz.U. C 37 z 3.2.2001, s. 3, pkt 7). Ponadto w kontekście przeglądu wytycznych dotyczących środowiska naturalnego Urząd rozważy możliwość włączenia nowych środków, które mogą również obejmować innowacje ekologiczne.

Po wejściu w życie rozporządzenia Komisji (WE) nr 364/2004 z dnia 25 lutego 2004 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 70/2001 odnośnie do rozszerzenia jego zakresu w celu włączenia pomocy dla badań i rozwoju⁽¹⁶⁾, włączonego do Porozumienia EOG poprzez załącznik XV pkt 1.f w drodze decyzji Wspólnego Komitetu EOG nr 131/2004 (Dz.U. L 64 z 10.3.2005, s. 67 oraz Supplement EOG nr 12 z 10.3.2005, s. 49), pomoc dla MŚP na badania i rozwój jest zwolniona z wymogu zgłoszenia zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw⁽¹⁷⁾, włączonym do Porozumienia EOG poprzez załącznik XV pkt 1.f. Państwa EFTA zachowują natomiast swobodę zgłaszania takiej pomocy. Jeżeli państwa EFTA zdecydują się na jej zgłoszenie, niniejszy rozdział będzie wciąż stosowany w odniesieniu do oceny zgłoszonej w ten sposób pomocy.

Koszty personelu zaliczane są do kosztów kwalifikowalnych w ramach kilku środków objętych niniejszym rozdziałem, a ponadto wprowadzono środek dotyczący pomocy na wypożyczenie wysoko wykwalifikowanego personelu, natomiast ogólna pomoc przeznaczona na zatrudnianie i szkolenie pracowników badawczych nadal podlega szczegółowym instrumentom dotyczącym pomocy państwa w zakresie zatrudnienia i szkolenia – obecnie jest to rozporządzenie Komisji (WE) nr 68/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy szkoleniowej⁽¹⁸⁾, włączone do Porozumienia EOG poprzez załącznik XV pkt 1.d w drodze decyzji Wspólnego Komitetu EOG nr 88/2002 (Dz.U. L 266 z 3.10.2002, s. 37 oraz Supplement EOG nr 49 z 3.10.2002, s. 13), oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 2204/2002 z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa w zakresie zatrudnienia⁽¹⁹⁾, włączone do Porozumienia EOG poprzez załącznik XV pkt 1.g w drodze decyzji Wspólnego Komitetu EOG nr 83/2003.

Z zakresu niniejszego rozdziału wyłączona jest pomoc na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną dla zagrożonych przedsiębiorstw w rozumieniu rozdziału 16 Wytucznych w sprawie pomocy państwa, Pomoc w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw⁽²⁰⁾.

2.2. Definicje

Na potrzeby niniejszego rozdziału zastosowanie mają następujące definicje:

- a) »małe i średnie przedsiębiorstwa« lub »MŚP«, »małe przedsiębiorstwa« oraz »średnie przedsiębiorstwa« oznaczają tego rodzaju przedsiębiorstwa w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 70/2001, włączonego do Porozumienia EOG poprzez załącznik XV pkt 1.f, lub dowolnego aktu prawnego zastępującego powyższy akt to rozporządzenie;
- b) »duże przedsiębiorstwa« oznaczają przedsiębiorstwa niemieszczące się w definicji małych i średnich przedsiębiorstw;
- c) »intensywność pomocy« oznacza kwotę pomocy brutto wyrażoną jako procent kwalifikowalnych kosztów projektu. Wszystkie zastosowane wartości liczbowe rozpatrywane są przed potrąceniem podatku lub innych opłat. W przypadku gdy pomoc przyznawana jest w formie innej niż dotacja, kwotą pomocy jest ekwiwalent tej pomocy w postaci dotacji. Pomoc wypłacana w kilku ratach jest dyskontowana do swojej wartości w momencie udzielenia pomocy. Stopa procentowa stosowana do celów dyskontowania oraz do obliczenia kwoty pomocy w ramach pożyczki uprzywilejowanej jest stawką referencyjną mającą zastosowanie w czasie przyznania dotacji. Intensywność pomocy oblicza się dla każdego beneficjenta;
- d) »organizacja badawcza« oznacza podmiot taki jak wyższa uczelnia czy instytut badawczy, niezależnie od jego statusu prawnego (ustanowienia na mocy prawa publicznego lub prywatnego) ani sposobu finansowania, którego głównym celem jest prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych lub rozwoju eksperymentalnego oraz rozpowszechnianie jej wyników poprzez działalność dydaktyczną, publikacje lub transfer technologii; wszystkie zyski są reinwestowane w tę działalność, rozpowszechnianie jej wyników lub dydaktykę; przedsiębiorstwa mogące wywierać wpływ na taki podmiot, w roli na przykładna przykład udziałowców czy członków, nie mają uprzywilejowanego dostępu do potencjału badawczego takiego podmiotu ani do wyników badań przezeń uzyskanych;
- e) »badania podstawowe« oznaczają prace eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na żadne praktyczne zastosowania ani użytkowanie;
- f) »badania przemysłowe« oznaczają badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności celem opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzenia znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów czy usług. Uwzględnia się tu tworzenie elementów składowych systemów złożonych, co jest niezbędne do badań przemysłowych, szczególnie do walidacji technologii generycznych, z wyjątkiem prototypów objętych zakresem lit. g);
- g) »eksperymentalne prace rozwojowe« oznaczają nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie istniejącej wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i biznesu oraz innej stosownej wiedzy i umiejętności na potrzeby planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów czy usług. Mogą one także obejmować na przykład inne czynności mające na celu pojęciowe definiowanie, planowanie oraz dokumentowanie nowych produktów, procesów i usług. Czynności te mogą obejmować tworzenie projektów, rysunków, planów oraz innej dokumentacji, pod warunkiem że nie są one przeznaczone do celów komercyjnych.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. L 63 z 28.2.2004, s. 22.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. L 10 z 13.1.2001, s. 33.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. L 10 z 13.1.2001, s. 20.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. L 337 z 13.12.2002, s. 3.

⁽²⁰⁾ Rozdział 16 Wytucznych w sprawie pomocy państwa odpowiada Wytuczny Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (obecnie Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2).

- 1.1.1. Uwzględnia się także opracowywanie prototypów o wykorzystaniu komercyjnym oraz projektów pilotażowych, w przypadkach gdy prototyp stanowi końcowy produkt komercyjny, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna. W przypadku gdy projekty pilotażowe lub demonstracyjne mają być następnie wykorzystywane do celów komercyjnych, wszelkie przychody uzyskane z tego tytułu należy odjąć od kwoty kosztów kwalifikowalnych.
- 1.1.2. Do pomocy kwalifikuje się także działalność związana z produkcją eksperymentalną oraz testowaniem produktów, procesów i usług, pod warunkiem że nie są one wykorzystywane ani przekształcane z myślą o zastosowaniach przemysłowych lub komercyjnych.
- 1.1.3. Eksperymentalne prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeśli takie zmiany stanowią ulepszenia;
- h) »zaliczka zwrotna« oznacza pożyczkę na realizację projektu, która jest wypłacana w jednej lub kilku ratach, a warunki spłaty zależą od wyników realizacji projektu B+R+I;
- i) »innowacja w obrębie procesu«⁽²¹⁾ oznacza wdrożenie nowej lub znacząco udoskonalonej metody produkcji lub dostarczania towarów i usług (w tym znaczące zmiany w obrębie technik, sprzętu i/lub oprogramowania). Za innowację nie uważa się niewielkich zmian lub ulepszeń, zwiększenia mocy produkcyjnych lub usługowych poprzez dodanie systemów produkcyjnych lub logistycznych bardzo podobnych do obecnie stosowanych, zaprzestania stosowania danego procesu, prostego odtworzenia lub podwyższenia majątku, zmian wynikających jedynie ze zmian cen czynników produkcji, dostosowania do potrzeb użytkownika, regularnych zmian sezonowych i innych zmian cyklicznych, obrotu nowymi lub znacząco udoskonalonymi produktami;
- j) »innowacja organizacyjna«⁽²²⁾ oznacza wdrożenie nowej metody organizacyjnej w praktykach prowadzenia działalności w danym przedsiębiorstwie, w organizacji pracy lub w relacjach z podmiotami zewnętrznymi. Za innowację nie uważa się zmian w praktykach prowadzenia działalności, organizacji pracy lub w relacjach z podmiotami zewnętrznymi, które opierają się na metodach organizacyjnych już stosowanych przez przedsiębiorstwo, zmian w zakresie strategii zarządzania, połączeń i przejęć, zaprzestania stosowania danego procesu, prostego odtworzenia lub podwyższenia majątku, zmian wynikających wyłącznie ze zmian cen czynników produkcji, dostosowania do potrzeb użytkownika, regularnych zmian sezonowych lub innych zmian cyklicznych, obrotu nowymi lub znacząco udoskonalonymi produktami;
- k) »wysoko wykwalifikowany personel« oznacza badaczy, inżynierów, konstruktorów i menedżerów ds. marketingu posiadających wyższe wykształcenie oraz co najmniej pięć lat odpowiedniego doświadczenia zawodowego. Za odpowiednie doświadczenie zawodowe można uznać studia doktoranckie;
- l) »oddelegowanie« oznacza tymczasowe zatrudnienie personelu przez beneficjenta pomocy na pewien okres, po którym członkowie personelu mają prawo wrócić do swojego poprzedniego pracodawcy;
- m) »klastry innowacyjne« oznaczają skupiska niezależnych przedsiębiorstw – nowopowstałych firm innowacyjnych, małych, średnich i dużych przedsiębiorstw oraz organizacji badawczych – działających w określonym sektorze i regionie oraz mających na celu stymulowanie działalności innowacyjnej przez promowanie intensywnych kontaktów, współdzielenie zaplecza technicznego oraz wymianę wiedzy i doświadczeń oraz poprzez skuteczne przyczynianie się do transferu technologii, tworzenia sieci powiązań oraz rozpowszechniania informacji wśród przedsiębiorstw wchodzących w skład danego klastra. Najlepiej byłoby, aby państwo EFTA dążyło do uzyskania właściwej równowagi między MŚP i dużymi przedsiębiorstwami w ramach klastra, aby uzyskać określoną masę krytyczną, szczególnie poprzez specjalizację w określonym obszarze działalności B+R+I oraz biorąc pod uwagę istniejące klastry w danym państwie EFTA i na poziomie EOG.

3. Pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG

Ogólnie rzecz biorąc, każde finansowanie spełniające kryteria art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG będzie uznane za pomoc państwa. W ramach udzielania bardziej szczegółowych wskazówek poniżej opisano typowe kwestie dotyczące obszaru działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej.

3.1. Organizacje badawcze oraz pośrednicy innowacyjni jako odbiorcy pomocy państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG

Odpowiedzi na pytanie o to, czy organizacje badawcze są odbiorcami pomocy państwa, należy udzielić zgodnie z ogólnymi zasadami pomocy państwa.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG oraz orzeczeniami Trybunału EFTA i trybunałów wspólnotowych finansowanie publiczne działalności B+R+I prowadzonej przez organizacje badawcze będzie kwalifikowane jako pomoc państwa, jeśli spełnione są wszystkie warunki określone w art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. Zgodnie z orzecznictwem oznacza to m.in. wymóg, aby organizacja badawcza spełniała kryteria kwalifikujące ją jako przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. Nie zależy to od jej statusu prawnego (ustanowienia na mocy prawa publicznego lub prywatnego) ani charakteru ekonomicznego (tzn. nastawienia lub

⁽²¹⁾ Por. definicja w podręczniku OSLO, »Wytyczne dotyczące gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji«, wydanie 3., Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), 2005 r., s. 49.

⁽²²⁾ Por. definicja w podręczniku OSLO, s. 51.

nienastawienia na zysk). Elementem decydującym o zakwalifikowaniu danej organizacji jako przedsiębiorstwa jest to, czy organizacja badawcza prowadzi działalność gospodarczą polegającą na oferowaniu towarów i/lub usług na określonym rynku⁽²³⁾. Tym samym publiczne finansowanie działalności gospodarczej podlega art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, o ile spełnione są wszystkie pozostałe warunki.

3.1.1. Finansowanie działalności niegospodarczej ze środków publicznych

Jeżeli ten sam podmiot prowadzi zarówno działalność o charakterze gospodarczym, jak i niegospodarczym, w celu uniknięcia subsydiowania krzyżowego działalności gospodarczej finansowanie publiczne działalności niegospodarczej nie będzie objęte art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, jeśli oba rodzaje działalności, ich koszty i finansowanie można wyraźnie rozdzielić⁽²⁴⁾. Dowodami na to, że koszty zostały przypisane właściwie, mogą być roczne sprawozdania finansowe uczelni i organizacji badawczych.

Urząd jest jednak zdania, że zasadnicza działalność organizacji badawczych ma zwykle charakter niegospodarczy, w szczególności są to:

- kształcenie mające na celu zwiększanie coraz lepiej wyszkolonych zasobów ludzkich,
- prowadzenie niezależnej działalności B+R mającej na celu powiększanie zasobów wiedzy i lepsze zrozumienie, w tym działalności B+R prowadzonej we współpracy,
- upowszechnianie wyników badań.

Ponadto Urząd jest zdania, że działalność dotycząca transferu technologii (udzielanie licencji, generowanie dodatkowych korzyści lub inne formy zarządzania wiedzą stworzone przez organizację badawczą) ma charakter niegospodarczy, jeśli odbywa się wewnątrz przedsiębiorstwa⁽²⁵⁾ i cały pochodzący z niej dochód jest reinwestowany w zasadniczą działalność organizacji badawczych⁽²⁶⁾.

3.1.2. Finansowanie działalności gospodarczej ze środków publicznych

Jeżeli organizacje badawcze lub inni działający w celach niezarobkowych pośrednicy w dziedzinie innowacji (na przykład centra technologii, inkubatory, izby handlowe) podejmują działalność gospodarczą taką jak na przykład wynajem infrastruktury, świadczenie usług na rzecz przedsiębiorstw lub realizacja badań kontraktowych, powinno się to odbywać na normalnych warunkach rynkowych, a publiczne finansowanie tej działalności gospodarczej będzie się na ogół wiązało z udzieleniem pomocy państwa.

Jeśli jednak organizacja badawcza lub inny działający w celach niezarobkowych pośrednik w dziedzinie innowacji jest w stanie wykazać, że całość otrzymanych środków z kasy państwowej na świadczenie określonych usług została przekazana odbiorcy końcowemu, a pośrednik nie uzyskał żadnej korzyści, wtedy organizacja-pośrednik może nie być uznana za odbiorcę pomocy państwa.

W przypadku pomocy udzielanej odbiorcom końcowym mają zastosowanie zwykle zasady dotyczące pomocy państwa.

3.2. Pośrednia pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG udzielana przedsiębiorstwom za pośrednictwem publicznie finansowanych organizacji badawczych

Zadaniem niniejszej sekcji jest wyjaśnienie, na jakich warunkach przedsiębiorstwa uzyskują korzyść w znaczeniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG w przypadkach badań kontraktowych prowadzonych przez organizację badawczą lub współpracy z organizacją badawczą. W stosunku do pozostałych elementów art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG mają zastosowanie normalne zasady. W szczególności należy ocenić zgodnie z odnośnym orzecznictwem, czy postępowanie organizacji badawczej można przypisać państwu⁽²⁷⁾.

3.2.1. Działalność badawcza prowadzona w imieniu przedsiębiorstw (badania na zlecenie lub usługi badawcze)

Niniejszy punkt dotyczy sytuacji, w której projekt realizowany jest przez organizację badawczą w imieniu przedsiębiorstwa. Organizacja badawcza, działająca jako zleceniobiorca, świadczy usługę przedsiębiorstwu, działającemu jako zleceniodawca, w sytuacjach gdzie (i) zleceniobiorca otrzymuje odpowiednią zapłatę za wykonaną usługę, a (ii) zleceniodawca określa warunki i zasady wykonania tej usługi. Zazwyczaj to zleceniodawca staje się właścicielem wyników projektu i ponosi ryzyko porażki. Jeśli tego rodzaju umowę wykonuje organizacja badawcza, przedsiębiorstwo nie otrzymuje zwykle pomocy ze strony państwa za pośrednictwem organizacji badawczej, jeśli spełniony jest jeden z następujących warunków:

- 1) organizacja badawcza świadczy swoje usługi po cenach rynkowych; lub
- 2) jeśli nie istnieją ceny rynkowe, organizacja badawcza świadczy swoje usługi po cenach odzwierciedlających jej pełne koszty powiększone o rozsądną marżę.

⁽²³⁾ Sprawa 118/85 *Komisja przeciwko Włochom* [1987] Rec. s. 2599, motyw 7; sprawa C-35/96 *Komisja przeciwko Włochom* [1998] Rec. s. I-3851, CNSD, motyw 36; sprawa C-309/99 *Wouters* [2002] Rec. s. I-1577, motyw 46.

⁽²⁴⁾ Działalność gospodarcza obejmuje w szczególności badania prowadzone w ramach umowy z przedsiębiorstwem przemysłowym, wynajem infrastruktury badawczej i oferowanie usług konsultacyjnych.

⁽²⁵⁾ Przez sformułowanie »wewnątrz przedsiębiorstwa« Urząd rozumie sytuację, w której zarządzanie wiedzą organizacji badawczej (badawczych) odbywa się albo w jednym z jej działów, albo w spółce zależnej tej organizacji, lub też wspólnie z innymi organizacjami badawczymi. Zlecenie wykonania określonych usług stronom trzecim w drodze otwartych przetargów nie zmienia wewnętrznego charakteru tych działań.

⁽²⁶⁾ W przypadku wszystkich pozostałych rodzajów transferu technologii finansowanych przez państwo Urząd nie jest w stanie, na podstawie posiadanych obecnie informacji, podjąć ogólnej decyzji dotyczącej charakteru finansowania tej działalności pod względem pomocy państwa. Urząd podkreśla obowiązek spoczywający na państwach EFTA na mocy protokołu 3 Porozumienia o Nadzorze i Trybunale w zakresie każdorazowej oceny takich środków pomocy i powiadamiania o nich Urzędowi w przypadku uznania ich za pomoc państwa.

⁽²⁷⁾ Por. sprawa C-482/99 *Francja przeciwko Komisji* [2002] Rec. I-4397 w sprawie możliwości przypisania odpowiedzialności państwu.

3.2.2. Współpraca przedsiębiorstw oraz organizacji badawczych

W przypadku projektu współpracy, w jego opracowaniu i realizacji bierze udział co najmniej dwóch partnerów, którzy współdzielą ryzyko oraz wyniki projektu.

W przypadku wspólnych projektów realizowanych w ramach współpracy przedsiębiorstw oraz organizacji badawczych Urząd uznaje, że partnerowi przemysłowemu nie udziela się pośredniej pomocy państwa za pośrednictwem organizacji badawczej ze względu na korzystne warunki współpracy, jeśli spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- 1) uczestniczące w projekcie przedsiębiorstwa całkowicie ponoszą koszty projektu;
- 2) wyniki, które nie skutkują powstaniem praw własności intelektualnej, mogą być szeroko rozpowszechniane, a prawa własności intelektualnej do wyników działalności B+R+I, będących efektem działalności prowadzonej przez organizację badawczą, są w całości przekazywane⁽²⁸⁾ na rzecz organizacji badawczej;
- 3) organizacja badawcza otrzymuje od przedsiębiorstw uczestniczących w projekcie wynagrodzenie będące odpowiednikiem ceny rynkowej za prawa własności intelektualnej⁽²⁹⁾ wynikające z działalności tej organizacji badawczej prowadzonej w ramach projektu i przekazywane przedsiębiorstwom uczestniczącym w projekcie. Wszelki wkład ze strony uczestniczących przedsiębiorstw na poczet kosztów ponoszonych przez organizację badawczą jest odejmowany od kwoty tego wynagrodzenia.

Jeżeli nie zostanie spełniony żaden z powyższych warunków, dane państwo EFTA może opierać się na ocenie projektu⁽³⁰⁾. O pomocy państwa może także nie być mowy w sytuacji, gdy ocena umowy zawartej między partnerami prowadzi do wniosku, że wszelkie prawa własności intelektualnej do wyników działalności B+R+I oraz prawa dostępu do wyników są przekazywane różnym współpracującym partnerom i odpowiednio odzwierciedlają ich zainteresowania, zbiór wykonanych prac oraz wkłady finansowy i inne wkłady w realizację projektu. Jeśli warunki 1), 2) i 3) nie zostaną spełnione, a indywidualna ocena projektu współpracy nie pozwala stwierdzić, że nie ma pomocy państwowej, Urząd uzna, że całkowita wartość wkładu organizacji badawczej w dany projekt stanowi pomoc na rzecz przedsiębiorstw.

4. Zgodność pomocy udzielanej na mocy art. 61 ust. 3 lit. b) Porozumienia EOG

Zgodnie z art. 61 ust. 3 lit. b) Porozumienia EOG pomoc na rzecz B+R+I przeznaczona na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania może zostać uznana za zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG.

Urząd uzna, że art. 61 ust. 3 lit. b) Porozumienia EOG ma zastosowanie, jeśli spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) wniosek w sprawie pomocy dotyczy projektu, który został jasno opisany pod względem warunków realizacji, w tym uczestników oraz celów. Urząd może również uznać, że grupa projektów współtworzy projekt;
- 2) projekt musi stanowić przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania: projekt musi służyć interesowi Wspólnoty w sposób konkretny, jasny i identyfikowalny. Korzyść uzyskana dzięki osiągnięciu celu projektu nie może ograniczać się do jednego państwa EFTA lub państw EFTA realizujących projekt, lecz musi rozciągać się na całe terytorium objęte Porozumieniem EOG. Projekt musi stanowić znaczący postęp pod względem osiągnięcia celów europejskich, na przykład mieć duże znaczenie dla Europejskiej Przestrzeni Badawczej albo być wiodącym projektem dla przemysłu europejskiego. Fakt realizowania projektu przez przedsiębiorstwa w różnych krajach nie jest wystarczający. Pozytywne skutki pomocy można wykazać na przykład poprzez wskazanie ważnych przykładów rozprzestrzeniania wiedzy w społeczeństwie czy wskazanie, że dany środek pomocy przyczynia się do poprawy sytuacji Europy w zakresie B+R+I w kontekście międzynarodowym, poprzez stworzenie nowych rynków lub opracowanie nowych technologii. Korzyści płynące z projektu nie powinny ograniczać się do branży bezpośrednio nim zainteresowanej, ale powinny mieć większe znaczenie i zastosowanie dla gospodarki w ramach EOG (rynkły stanowiące poprzednie i następne ogniwo działań handlowych, alternatywne wykorzystanie w innych sektorach itp.);
- 3) pomoc jest konieczna, aby osiągnąć cel stanowiący przedmiot wspólnego zainteresowania i stanowi bodziec do realizacji projektu, który wiąże się również z wysokim stopniem ryzyka. Można to wykazać, analizując poziom rentowności projektu, kwotę inwestycji oraz zmiany przepływów środków pieniężnych w czasie oraz studia wykonalności, oceny ryzyka i ekspertyzy;
- 4) projekt ma bardzo duże znaczenie pod względem charakteru i rozmiarów: musi to być projekt znaczący pod względem celu i o znacznej wielkości.

⁽²⁸⁾ »Przekazywanie w całości« oznacza, że organizacja badawcza uzyskuje pełnię ekonomicznych korzyści wynikających z tych praw poprzez zachowanie możliwości pełnego nimi dysponowania, w tym prawa do posiadania na własność oraz prawa do udzielania licencji. Warunki te mogą być również spełnione, jeśli organizacja decyduje się na zawieranie kolejnych umów dotyczących tych praw, w tym udzielania licencji na korzystanie z tych praw przez współpracującego partnera.

⁽²⁹⁾ »Wynagrodzenie odpowiadające cenie rynkowej za prawa własności intelektualnej« odnosi się do wynagrodzenia za całokształt korzyści ekonomicznych wynikających z tych praw. Zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi pomocy państwa i ze względu na nieodłączną trudność w obiektywnym ustaleniu rynkowej ceny praw własności intelektualnej Urząd uzna ten warunek za spełniony, jeśli organizacja badawcza jako strona sprzedająca prowadzi negocjacje, aby uzyskać maksymalną korzyść w momencie zawierania umowy.

⁽³⁰⁾ Celem tego przepisu nie jest modyfikowanie obowiązku zgłaszania określonych środków przez Państwa EFTA na podstawie protokołu 3 Porozumienia o Nadzorze i Trybunale.

Urząd będzie przychylniej rozpatrywał zgłoszone projekty, w przypadkach gdy wkład własny beneficjenta projektu jest znaczący. Przychylniejsze rozpatrywanie będzie również dotyczyło tych zgłoszonych projektów, w których udział biorą przedsiębiorstwa lub podmioty badawcze pochodzące ze znaczącej liczby państw EFTA.

Aby umożliwić Urzędowi właściwą ocenę danego przypadku, należy w kategoriach praktycznych zademonstrować wspólny europejski interes: na przykład wykazać, że projekt pozwala na poczynienie znaczących postępów w osiągnięciu konkretnych celów europejskich.

5. Zgodność pomocy udzielanej na mocy art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG

Pomoc państwa przeznaczona na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną jest zgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG, jeśli – na podstawie testu bilansującego – prowadzi ona do intensyfikacji działalności B+R+I bez wywierania niekorzystnego wpływu na warunki handlowe w zakresie, który byłby sprzeczny ze wspólnym interesem. Urząd będzie przychylnie rozpatrywał zgłoszenia środków pomocy poparte rygorystyczną oceną podobnych środków pomocy w przeszłości, wykazującą efekt zachęty pomocy. Poniższe środki kwalifikują się do uznania ich za zgodne na mocy art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG.

5.1. Pomoc na realizację projektów B+R

Pomoc przeznaczona na projekty B+R będzie uważana za zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG, pod warunkiem że spełnione zostaną warunki określone w niniejszej sekcji.

5.1.1. Kategorie badań

Część projektu badawczego objęta pomocą musi w pełni mieścić się w jednej lub kilku spośród następujących kategorii badań: badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe.

Klasyfikując różne rodzaje działalności, Urząd będzie opierał się zarówno na własnej praktyce, jak i na konkretnych przykładach i wyjaśnieniach zamieszczonych w Podręczniku Frascati dotyczącym pomiaru działań naukowych i technologicznych, proponowanej standardowej praktyki w zakresie przeglądu badań i eksperymentalnych badań rozwojowych (ang. *Frascati Manual on the Measurement of Scientific and technological Activities, Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development*)⁽³¹⁾.

Gdy projekt składa się z różnych zadań, każde zadanie należy zaklasyfikować do kategorii badań podstawowych, badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych bądź też stwierdzić, że nie zaliczają się do żadnej z tych kategorii.

Klasyfikacja ta nie musi być zgodna z chronologią, która oznacza sekwencyjne przechodzenie od badań podstawowych do działalności zbliżonej do rynku. Nie ma więc przeszkód, aby Urząd zakwalifikował zadanie realizowane na późniejszym etapie projektu do badań przemysłowych ani aby stwierdził, że czynności podejmowane na wcześniejszym etapie projektu zaliczają się do eksperymentalnych prac rozwojowych bądź w ogóle nie zaliczają się do działalności badawczej.

5.1.2. Podstawowe poziomy intensywności pomocy

Intensywność pomocy wyliczona na podstawie kwalifikowalnych kosztów projektu nie może przekraczać:

- a) 100 % w przypadku badań podstawowych;
- b) 50 % w przypadku badań przemysłowych;
- c) 25 % w przypadku eksperymentalnych prac rozwojowych.

Intensywność pomocy należy ustalić dla każdego beneficjenta pomocy, włącznie z przypadkami projektu współpracy.

W przypadku pomocy państwa na projekt B+R realizowany we współpracy między organizacjami badawczymi oraz przedsiębiorstwami połączona pomoc pochodząca z bezpośredniego wsparcia rządu dla konkretnego projektu badawczego wraz z wkładami wniesionymi do projektu przez organizacje badawcze – o ile stanowią one pomoc (zob. sekcja 3.2) – nie może przekraczać odnośnych pułapów intensywności pomocy dla każdego przedsiębiorstwa korzystającego z pomocy.

5.1.3. Premie

Pułapy ustalone dla badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych można podnieść w następujący sposób:

- a) jeśli pomoc ma zostać udzielona dla MŚP, intensywność pomocy można zwiększyć o 10 punktów procentowych w przypadku przedsiębiorstw średnich i o 20 punktów procentowych w przypadku przedsiębiorstw małych;
- b) w przypadku intensywności pomocy nieprzekraczającej 80 % można zastosować premię wynoszącą 15 punktów procentowych, jeżeli⁽³²⁾:
  - (i) projekt obejmuje skuteczną współpracę między co najmniej dwoma niepowiązаныmi ze sobą przedsiębiorstwami oraz spełnione są następujące warunki:
    - żadne pojedyncze przedsiębiorstwo nie może ponosić ponad 70 % kosztów kwalifikowalnych projektu współpracy,

⁽³¹⁾ Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), 2002 r.

⁽³²⁾ Projekty finansowane w ramach programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji automatycznie kwalifikują się do uzyskania premii za współpracę ze względu na minimalne warunki stawiane uczestnikom takich projektów.

- projekt musi obejmować współpracę z co najmniej jednym MŚP lub mieć charakter transgraniczny, to znaczy działalność badawczo-rozwojowa jest prowadzona w co najmniej w dwóch różnych państwach EOG;
- (ii) projekt obejmuje skuteczną współpracę między przedsiębiorstwem a organizacją badawczą, szczególnie w kontekście koordynacji krajowej polityki w zakresie B+R w różnych dziedzinach i spełnione są następujące warunki:
  - organizacja badawcza ponosi co najmniej 10 % kosztów kwalifikowalnych projektu,
  - organizacja badawcza ma prawo do publikowania wyników projektów badawczych w zakresie, w jakim pochodzą one z badań prowadzonych przez tę organizację;
- (iii) tylko w przypadku badań przemysłowych – jeśli wyniki projektu są szeroko rozpowszechniane za pośrednictwem konferencji technicznych i naukowych lub publikowane w czasopiśmie naukowych lub technicznych lub w powszechnie dostępnych bazach (bazy danych zapewniające swobodny dostęp do nieprzetworzonych danych badawczych) lub za pośrednictwem oprogramowania bezpłatnego lub oprogramowania typu *open source*.

Dla celów ppkt (i) i (ii) podwykonawstwa nie uważa się za skuteczną formę współpracy. W przypadku współpracy między przedsiębiorstwem a organizacją badawczą, maksymalne poziomy intensywności pomocy oraz premii określone w niniejszym rozdziale nie mają zastosowania do organizacji badawczej.

Tabela ilustrująca intensywność pomocy

	Małe przedsiębiorstwo	Średnie przedsiębiorstwo	Duże przedsiębiorstwo
Badania podstawowe	100 %	100 %	100 %
Badania przemysłowe	70 %	60 %	50 %
Badania przemysłowe warunków:			
— współpraca między przedsiębiorstwami; w przypadku dużych przedsiębiorstw: transgraniczna lub z przynajmniej jednym MŚP lub	80 %	75 %	65 %
— współpraca przedsiębiorstwa z organizacją badawczą lub			
— upowszechnianie wyników			
Eksperymentalne prace rozwojowe	45 %	35 %	25 %
Eksperymentalne prace rozwojowe warunków:			
— współpraca między przedsiębiorstwami; w przypadku dużych przedsiębiorstw: transgraniczna lub z przynajmniej jednym MŚP lub	60 %	50 %	40 %
— współpraca przedsiębiorstwa z organizacją badawczą			

5.1.4. Koszty kwalifikowalne

Intensywność pomocy będzie obliczana na podstawie kosztów projektu badawczego w zakresie, w jakim można je uznać za kwalifikowalne. Wszystkie koszty kwalifikowalne muszą zostać przypisane do konkretnej kategorii działalności B+R.

Następujące koszty są kosztami kwalifikowalnymi:

- a) koszty personelu (badacze, pracownicy techniczni oraz pozostali pracownicy pomocniczy w zakresie, w jakim są zatrudnieni przy danym projekcie badawczym);
- b) koszty aparatury i sprzętu w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby projektu badawczego. Jeśli taka aparatura i sprzęt nie są wykorzystywane na potrzeby projektu badawczego przez ich całkowity okres użytkowania, za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji odpowiadające okresowi realizacji projektu badawczego, obliczone na podstawie dobrych praktyk księgowych;
- c) koszty budynków i gruntów, w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby projektu badawczego. Jeżeli chodzi o budynki, za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji odpowiadające okresowi realizacji projektu badawczego, obliczone na podstawie dobrych praktyk księgowych. W przypadku gruntów kosztami kwalifikowalnymi są koszty przekazania na zasadach handlowych lub faktycznie poniesione koszty kapitałowe;
- d) koszty badań wykonywanych na podstawie umowy, wiedzy technicznej i patentów zakupionych lub użytkowanych na podstawie licencji udzielonej przez źródła zewnętrzne po cenach rynkowych, jeśli transakcja została przeprowadzona na warunkach rynkowych i nie ma w niej elementu zmywu, jak również koszty doradztwa i usług równorzędnych wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby działalności badawczej;

- e) dodatkowe koszty ogólne ponoszone bezpośrednio w wyniku projektu badawczego;
- f) pozostałe koszty operacyjne, w tym koszty materiałów, środków eksploatacyjnych i podobnych produktów ponoszone bezpośrednio w wyniku realizowania działalności badawczej.

5.1.5. Zaliczka zwrotna

Jeśli państwo EFTA udziela zaliczki zwrotnej, która zalicza się do pomocy państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, zastosowanie mają następujące zasady.

W przypadku gdy państwo EFTA potrafi wykazać, na podstawie aktualnej metodologii opartej na wystarczających i wiarygodnych danych, że możliwe jest obliczenie ekwiwalentu dotacji brutto takiej pomocy udzielonej w postaci zaliczki zwrotnej oraz potrafi odpowiednio opracować program, w którym ekwiwalent dotacji brutto spełnia warunki dotyczące maksymalnych poziomów intensywności pomocy, o których mowa w niniejszej sekcji, państwo to może zgłosić Urzędowi program pomocy i towarzyszącą mu metodologię. Jeżeli Urząd zaakceptuje przedstawioną metodologię i uzna program pomocy za zgodny, będzie można udzielić pomocy w oparciu o ekwiwalent dotacji brutto zaliczki zwrotnej, do poziomu pułapów intensywności pomocy dopuszczonych w ramach niniejszej sekcji.

We wszystkich innych przypadkach zaliczka zwrotna jest wyrażona jako odsetek kosztów kwalifikowalnych; jej wysokość może przekroczyć wartości określone w niniejszej sekcji, pod warunkiem że spełnione są następujące zasady.

Aby umożliwić Urzędowi ocenę środka pomocy, musi on zawierać szczegółowe przepisy dotyczące spłaty w przypadku pomyślnego wyniku oraz jasno określać, co będzie uznawane za pomyślny wynik działalności badawczej. Wszystkie te informacje muszą być zgłoszone do Urzędu. Urząd zbada, czy definicja pomyślnego wyniku została sformułowana na podstawie rozsądnej i ostrożnej hipotezy.

W przypadku pomyślnego wyniku środek musi zawierać przepisy stanowiące o tym, że zaliczka jest spłacana w oparciu o stopy procentowe równe co najmniej odpowiednim stopom procentowym wynikającym z zastosowania rozdziału 34 Wytucznych w sprawie pomocy państwa, stopy referencyjne i dyskontowe oraz stopy procentowe stosowane w przypadku windykacji bezprawnie przyznanej pomocy⁽³³⁾.

W przypadku pozytywnego efektu, który jest lepszy niż wspomniany wyżej zdefiniowany pomyślny wynik, dane Państwo EFTA powinno mieć prawo do żądania płatności wykraczających poza spłatę kwoty zaliczki wraz z odsetkami zgodnie ze stopą referencyjną przewidzianą przez Urząd.

Jeśli projekt nie zakończy się pomyślnie, zaliczka nie musi być w pełni zwracana. W przypadku tylko częściowego pomyślnego wyniku Urząd zwykle żąda, aby spłata była proporcjonalna do stopnia powodzenia projektu.

Zaliczka może pokryć maksymalnie do 40 % kosztów kwalifikowalnych dla fazy eksperymentalnych prac rozwojowych w danym projekcie oraz do 60 % dla fazy badań przemysłowych, przy czym można w tym przypadku przyznawać premię.

5.1.6. Środki fiskalne

Na podstawie analiz zawierających ocenę⁽³⁴⁾, przekazanych przez państwa EFTA w zgłoszeniu, Urząd rozważy, czy fiskalne programy pomocy na rzecz B+R+I wywołują efekt zachęty poprzez stymulowanie przedsiębiorstw do wyższych nakładów na B+R+I.

Intensywność pomocy dla danego fiskalnego środka pomocy państwa na rzecz B+R+I można obliczyć albo na podstawie indywidualnych projektów B+R+I, albo też – na poziomie przedsiębiorstwa – z zastosowaniem współczynnika wyrażającego stosunek łącznych ulg podatkowych do sumy wszystkich kwalifikowalnych kosztów działalności B+R+I ponoszonych w okresie nieprzekraczającym trzech kolejnych lat podatkowych. W tym ostatnim przypadku środek fiskalnej pomocy państwa na rzecz B+R+I może stosować się jednakowo do wszystkich kwalifikowalnych działań B+R+I; intensywność pomocy mająca zastosowanie w wypadku rozwoju eksperymentalnego nie może więc zostać przekroczona⁽³⁵⁾.

W momencie zgłoszenia państwo EFTA musi przedstawić szacunkową liczbę beneficjentów.

5.1.7. Klauzula dostosowawcza

W celu zniwelowania faktycznych lub potencjalnych, bezpośrednich lub pośrednich zakłóceń międzynarodowej wymiany handlowej można zezwolić na wyższą intensywność pomocy niż ta, która jest ogólnie dopuszczalna na mocy niniejszej sekcji, o ile – pośrednio lub bezpośrednio – podmioty konkurencyjne mające swoją terytorium objętym Porozumieniem EOG otrzymały (w ciągu ostatnich trzech lat) lub mają otrzymać pomoc o równoważnej intensywności na potrzeby podobnych projektów, programów, badań, prac rozwojowych lub technologii. Jednakże w przypadkach gdy zakłócenia międzynarodowej wymiany handlowej mogą mieć miejsce po upływie okresu dłuższego niż trzy lata, to ze względu na charakter danego sektora okres referencyjny można odpowiednio wydłużyć.

⁽³³⁾ Rozdział 34 Wytucznych w sprawie pomocy państwa odpowiada obwieszczeniu Komisji w sprawie metody ustalania stóp referencyjnej i dyskontowej (Dz.U. C 273 z 9.9.1997, s. 3), opublikowany również na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/reference.html

⁽³⁴⁾ Od państw EFTA oczekuje się przedstawiania analiz zawierających ocenę, dotyczących efektu zachęty, jaki tworzą stosowane przez te państwa ich własne środki fiskalne.

⁽³⁵⁾ Jeżeli natomiast w ramach środka fiskalnej pomocy państwa na rzecz B+R+I rozróżnia się poszczególne kategorie działań B+R+I, wówczas nie można przekroczyć odpowiednich progów intensywności pomocy.

Jeśli jest to w ogóle możliwe, zainteresowane państwo EFTA przekaże Urzędowi odpowiednie informacje umożliwiające mu ocenę sytuacji, w szczególności w odniesieniu do potrzeby uwzględnienia przewagi konkurencyjnej, jaką posiada podmiot konkurencyjny pochodzący z państwa trzeciego. Jeśli Urząd nie posiada dowodów dotyczących udzielonej lub planowanej pomocy, może również oprzeć swoją decyzję na istniejących poszlakach.

5.2. Pomoc przeznaczona na techniczne studia wykonalności

Pomoc przeznaczona na techniczne studia wykonalności mające charakter przygotowawczy wobec badań przemysłowych lub działalności z zakresu eksperymentalnych prac rozwojowych jest zgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG, pod warunkiem że intensywność pomocy, obliczona na podstawie kosztów studium, nie przekracza następujących poziomów intensywności pomocy:

- a) w przypadku MŚP – 75 % na studia przygotowawcze na potrzeby badań przemysłowych oraz 50 % na studia przygotowawcze na potrzeby eksperymentalnych prac rozwojowych;
- b) w przypadku dużych przedsiębiorstw – 65 % na studia przygotowawcze na potrzeby badań przemysłowych oraz 40 % na studia przygotowawcze na potrzeby eksperymentalnych prac rozwojowych.

5.3. Pomoc na pokrycie kosztów praw własności przemysłowej dla MŚP

Pomoc dla MŚP na pokrycie kosztów związanych z uzyskaniem i zatwierdzeniem patentów oraz innych praw własności przemysłowej jest zgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG do tego samego poziomu pomocy, który zakwalifikowałby się jako pomoc na rzecz B+R w odniesieniu do działalności badawczej, która pierwotnie doprowadziła do powstania danych praw własności przemysłowej.

Kosztami kwalifikowalnymi są:

- a) wszystkie koszty poprzedzające udzielenie prawa przez pierwszą uprawnioną prawnie instytucję, w tym koszty związane z przygotowaniem, złożeniem wniosku i postępowaniem wnioskowym oraz koszty poniesione w związku ze wznowieniem wniosku, zanim prawo to zostało udzielone;
- b) koszty tłumaczenia oraz inne koszty poniesione w celu uzyskania lub zatwierdzenia prawa przez inną uprawnioną prawnie instytucję;
- c) koszty poniesione w obronie ważności prawa w trakcie oficjalnego postępowania wnioskowego oraz ewentualnego postępowania w związku z wniesieniem sprzeciwu, nawet jeśli takie koszty wystąpiły po udzieleniu prawa.

5.4. Pomoc dla młodych innowacyjnych przedsiębiorstw

Pomoc dla młodych innowacyjnych przedsiębiorstw jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG, pod warunkiem że spełnione są następujące kryteria⁽³⁶⁾:

- a) beneficjentem jest małe przedsiębiorstwo, które w chwili przyznania pomocy istnieje krócej niż sześć lat; oraz
- b) beneficjentem jest przedsiębiorstwo innowacyjne, co można wykazać na następującej podstawie:
  - (i) państwo EFTA może wykazać, na podstawie oceny przeprowadzonej przez eksperta zewnętrznego, a przede wszystkim na podstawie biznesplanu, że beneficjent w przewidywalnej przyszłości opracuje produkty, usługi lub procesy, które są technologicznie nowe lub znacząco ulepszone w porównaniu z aktualną sytuacją w swojej branży na terytorium objętym Porozumieniem EOG i które wiążą się z ryzykiem porażki technologicznej lub przemysłowej; lub
  - (ii) wydatki beneficjenta na B+R wynoszą co najmniej 15 % jego całkowitych kosztów operacyjnych w co najmniej jednym roku z trzech lat poprzedzających przyznanie pomocy, lub w przypadku nowej firmy bez żadnej historii finansowej – w bieżącym okresie fiskalnym, zgodnie z poświadczeniem zewnętrznego audytora.
- c) wysokość pomocy nie przekracza 1 miliona EUR. Pomoc nie może przekroczyć 1,25 miliona EUR w regionach kwalifikujących się do derogacji na podstawie art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG.

Beneficjent może otrzymać pomoc tylko jeden raz w ciągu okresu, w trakcie którego kwalifikuje się do kategorii młodych innowacyjnych przedsiębiorstw. Pomoc ta może być łączona z inną pomocą objętą niniejszym rozdziałem, z pomocą na rzecz działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej podlegającej wyłączeniu na mocy rozporządzenia (WE) nr 364/2004, włączonego do Porozumienia EOG poprzez załącznik XV, pkt 1.f, lub każdego następnego rozporządzenia oraz z pomocą zatwierdzoną przez Urząd na podstawie Wytycznych w sprawie kapitału podwyższonego ryzyka.

Beneficjent może uzyskać pomoc państwa inną niż pomoc na B+R+I oraz pomoc na zapewnienie kapitału podwyższonego ryzyka dopiero po trzech latach od przyznania pomocy dla młodych innowacyjnych przedsiębiorstw.

⁽³⁶⁾ Powyższe pozostaje bez uszczerbku dla stosowania rozdziału 25.B Krajowa pomoc regionalna na lata 2007–2013, który odpowiada Wytycznym Wspólnoty w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007–2013 (Dz.U. C 54 z 4.3.2006, s. 13).

5.5. Pomoc przeznaczona na innowacje w obrębie procesów i innowacje organizacyjne w sektorze usług

Innowacje w sektorze usług nie zawsze dają się ująć w kategorii badań określone w sekcji 5.1, ponieważ są z natury mniej systematyczne i często są wynikiem interakcji z klientem, potrzeb rynku, przyjęcia określonych modeli i praktyk zarządzania przedsiębiorstwem i organizacji od bardziej innowacyjnych sektorów lub z innych podobnych źródeł.

Pomoc na innowacje w obrębie procesów i innowacje organizacyjne w sektorze usług jest zgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG, przy maksymalnej intensywności pomocy wynoszącej 15 % dla dużych, 25 % dla średnich i 35 % dla małych przedsiębiorstw. Duże przedsiębiorstwa kwalifikują się do uzyskania takiej pomocy jedynie wówczas, gdy działania finansowane z pomocy realizują we współpracy z MŚP, przy czym współpracujące MŚP musi ponieść co najmniej 30 % łącznych kosztów kwalifikowalnych.

Rutynowe lub okresowe zmiany dokonywane w obrębie produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług lub innej działalności w toku nie kwalifikują się do pomocy państwa, nawet jeśli zmiany takie mają charakter udoskonaleń.

Spełnione muszą być następujące warunki:

- a) innowacje organizacyjne muszą być zawsze związane z wykorzystaniem i eksploatacją technologii teleinformatycznych (ICT) w celu dokonania zmiany organizacyjnej;
- b) innowacja musi mieć postać projektu, dla którego wyznaczony jest wykwalifikowany kierownik projektu i dla którego określone zostały koszty;
- c) wynikiem projektu objętego pomocą musi być opracowanie standardu, modelu biznesowego, metodologii lub koncepcji, które mogą być systematycznie odtwarzane, ewentualnie certyfikowane i ewentualnie nadające się do opatentowania;
- d) innowacje w obrębie procesów lub innowacje organizacyjne muszą mieć charakter elementu nowego lub znacząco udoskonalonego w porównaniu z aktualną sytuacją w sektorze terytorium objętym Porozumieniem EOG. Państwa EFTA mogą wykazać walor nowości na przykład na podstawie precyzyjnego opisu danej innowacji, porównując ją z najnowocześniejszymi technikami w obrębie procesów lub organizacji stosowanymi aktualnie przez inne przedsiębiorstwa w tej samej branży;
- e) projekt dotyczący innowacji w obrębie procesów lub innowacji organizacyjnych musi wiązać się z wyraźnym ryzykiem. Państwo EFTA powinno wykazać to ryzyko na przykład w kategoriach: kosztów projektu w stosunku do obrotów firmy, czasu wymaganego do opracowania nowego procesu, spodziewanych zysków płynących z innowacji w obrębie procesu w porównaniu z kosztami projektu, prawdopodobieństwa porażki.

Koszty kwalifikowalne są takie same jak te, o których mowa w przypadku pomocy na realizację projektów B+R (por. sekcja 5.1). Jednak w przypadku innowacji organizacyjnych w ramach kosztów aparatury i sprzętu uwzględnia się jedynie koszty aparatury i sprzętu ICT.

5.6. Pomoc na usługi doradcze w zakresie innowacji i usługi wsparcia innowacji

Pomoc na usługi doradcze w zakresie innowacji oraz usług wsparcia innowacji jest zgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- 1) beneficjentem jest MŚP;
- 2) pomoc nie przekracza maksymalnej kwoty 200 000 EUR na beneficjenta w ciągu trzech lat ⁽³⁷⁾;
- 3) dostawca usług posiada certyfikat krajowy lub europejski. Jeśli dostawca usług nie posiada certyfikatu krajowego lub europejskiego, pomoc nie może objąć więcej niż 75 % kosztów kwalifikowanych;
- 4) beneficjent musi wykorzystywać pomoc państwa na zakup usług po cenie rynkowej (lub, jeśli dostawca usług jest podmiotem o celu niezarobkowym, po cenie odzwierciedlającej pełne koszty powiększone o rozsądną marżę).

Następujące koszty są uznawane za koszty kwalifikowalne:

- w odniesieniu do usług doradczych w zakresie innowacji: doradztwo w zakresie zarządzania; wsparcie technologiczne; usługi dotyczące transferu technologii; szkolenia; doradztwo w zakresie nabywania i ochrony praw własności intelektualnej oraz obrotu tymi prawami, a także doradztwo w zakresie umów licencyjnych; doradztwo w zakresie stosowania norm,
- w odniesieniu do usług wsparcia innowacji: powierzchnia biurowa; banki danych; biblioteki techniczne; badania rynku; korzystanie z laboratorium; usługi w zakresie oznaczania jakości, badań i certyfikacji.

Jeśli usługodawca jest podmiotem o celu niezarobkowym, może otrzymać pomoc w formie obniżonej ceny, jaką stanowi na przykład różnica między zapłaconą ceną a ceną rynkową (lub ceną odzwierciedlającą całkowite koszty powiększone o rozsądną marżę). W takim przypadku państwa EFTA tworzą system zapewniający przejrzystość w odniesieniu do całkowitych kosztów dostarczonych usług doradczych w zakresie innowacji i usług wsparcia innowacji, a także w odniesieniu do ceny zapłaconej przez beneficjenta, tak aby umożliwić obliczenie i monitorowanie udzielonej pomocy.

⁽³⁷⁾ Bez uszczerbku dla możliwości jednoczesnego otrzymania pomocy *de minimis* w odniesieniu do innych wydatków kwalifikowalnych.

5.7. Pomoc na wypożyczenie wysoko wykwalifikowanego personelu

Pomoc na wypożyczenie wysoko wykwalifikowanego personelu tymczasowo oddelegowanego do MŚP z organizacji badawczej lub dużego przedsiębiorstwa jest zgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG pod warunkiem spełnienia następujących warunków.

Oddelegowany personel nie może zastępować innych pracowników, lecz musi zostać zatrudniony na nowo utworzonym stanowisku w przedsiębiorstwie będącym beneficjentem i musi posiadać co najmniej dwuletni staż pracy w danej organizacji badawczej lub dużym przedsiębiorstwie, z której(-go) został oddelegowany. Praca tego oddelegowanego personelu w MŚP otrzymującym pomoc musi dotyczyć działalności B+R+I.

Kosztami kwalifikowalnymi są wszystkie koszty personelu dotyczące wypożyczenia i zatrudnienia wysoko wykwalifikowanego personelu, w tym koszty korzystania z agencji doradztwa personalnego, a także dodatek dla oddelegowanych pracowników z tytułu przeniesienia do innego miejsca pracy. Maksymalna intensywność pomocy wynosi 50 % kosztów kwalifikowalnych, na okres wynoszący maksymalnie 3 lata dla jednego przedsiębiorstwa i dla jednego wypożyczanego pracownika.

Niniejszy przepis nie pozwala na pokrywanie kosztów doradztwa jako takich (tzn. na płacenie za usługi świadczone przez eksperta bez zatrudnienia tego eksperta w przedsiębiorstwie), które to usługi podlegają zasadom pomocy dla MŚP⁽³⁸⁾.

5.8. Pomoc dla klastrów innowacyjnych

Pomoc na inwestycje może zostać udzielona na cele związane z założeniem, rozszerzeniem i aktywizacją klastrów innowacyjnych wyłącznie osobie prawnej prowadzącej klastery innowacyjne. Osoba ta odpowiada za kierowanie uczestnictwem w klastrze oraz dostęp do pomieszczeń, zaplecza technicznego oraz działań klastra. Dostęp do pomieszczeń, zaplecza technicznego oraz działań klastra nie musi być ograniczony, a opłaty pobierane za korzystanie z zaplecza technicznego klastra oraz za udział w działaniach klastra powinny odzwierciedlać ponoszone koszty.

Pomoc taka może być udzielana z przeznaczeniem na następujące obiekty:

- obiekty szkoleniowe i centrum badawcze,
- ogólnodostępna infrastruktura badawcza: laboratorium, miejsce do przeprowadzania testów,
- infrastruktura sieci szerokopasmowych.

Maksymalna intensywność pomocy wynosi 15 %.

W przypadku pomocy udzielanej MŚP maksymalne poziomy intensywności zostają zwiększone o 20 punktów procentowych w przypadku pomocy udzielanej na rzecz małego przedsiębiorstwa oraz o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy udzielanej przedsiębiorstwu średniej wielkości.

Kosztami kwalifikowalnymi będą koszty związane z inwestycją w grunty, budynki, maszyny i urządzenia.

Pomoc operacyjna na aktywizację klastra może być udzielana osobie prawnej prowadzącej klastery innowacyjne. Pomoc taka musi mieć charakter tymczasowy oraz – co jest zasadą ogólną – musi zostać wycofana z biegiem czasu, tak aby dość szybko doprowadzić do sytuacji, w której ceny będą odzwierciedlać koszty.

Pomoc taka może zostać udzielona na ograniczony okres pięciu lat, przy czym pomoc powinna mieć charakter degresywny. Intensywność może wynosić 100 % w pierwszym roku, ale musi zmniejszać się w sposób liniowy do osiągnięcia poziomu zerowego na koniec piątego roku. W wypadku pomocy niemającej charakteru degresywnego czas jej trwania jest ograniczony do pięciu lat, a jej intensywność nie może przekraczać 50 % kosztów kwalifikowalnych. W odpowiednio uzasadnionych przypadkach i na podstawie przekonujących dowodów przedstawionych przez zgłaszające państwo EFTA, pomoc na aktywizację klastra może zostać udzielona na dłuższy okres, nieprzekraczający 10 lat.

Koszty kwalifikowalne to koszty osobowe i administracyjne dotyczące następujących działań:

- działania marketingowe klastra w celu pozyskania nowych firm do udziału w klastrze,
- zarządzanie ogólnodostępnymi obiektami klastra,
- organizacja programów szkoleniowych, warsztatów i konferencji celem wspierania procesu dzielenia się wiedzą oraz tworzenia sieci powiązań między członkami klastra.

Przy zgłaszaniu pomocy inwestycyjnej lub pomocy na aktywizację klastra państwo EFTA musi przedstawić analizę technologicznej specjalizacji klastra innowacyjnego, istniejącego potencjału regionalnego, istniejącego potencjału badawczego, obecności na terytorium objętym Porozumieniem EOG klastrów stawiających sobie podobne cele oraz potencjalnych wielkości rynków dla działalności podejmowanej w ramach danego klastra.

Do oceny przypadków, w których państwa EFTA finansują innowacyjną infrastrukturę, która będzie ogólnodostępna w ramach organizacji o celu niezarobkowym, należy stosować przepisy określone w sekcji 3.1.

⁽³⁸⁾ Obecnie pkt 1.f załącznika XV do Porozumienia EOG.

6. Efekt zachęty oraz konieczność pomocy

Pomoc ze strony państwa musi wywoływać efekt zachęty tzn. powodować zmianę zachowania beneficjenta prowadzącą do zintensyfikowania prowadzonej przez niego działalności B+R+I; w efekcie udzielenia pomocy rozmiary, zakres i tempo działalności B+R+I oraz wydatkowane kwoty powinny wzrosnąć.

Urząd jest zdania, iż pomoc nie stanowi zachęty dla beneficjenta we wszystkich tych przypadkach, gdy działalność B+R+I⁽³⁹⁾ została rozpoczęta przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o pomoc do władz krajowych.

Jeśli projekt B+R+I, na którego realizację udzielono pomocy, nie został rozpoczęty przed złożeniem wniosku, Urząd uznaje, że efekt zachęty **wystąpi automatycznie** w przypadku następujących środków pomocy:

- pomocy na realizację projektów i studiów wykonalności w przypadkach, gdy beneficjentem pomocy jest MŚP oraz gdy kwota pomocy wynosi poniżej 7,5 miliona EUR dla projektu dla jednego MŚP,
- pomoc na pokrycie kosztów praw własności przemysłowej dla MŚP,
- pomoc dla młodych innowacyjnych przedsiębiorstw,
- pomoc na usługi doradcze w zakresie innowacji i usługi wsparcia innowacji,
- pomoc na wypożyczenie wysoko wykwalifikowanego personelu.

W przypadku wszystkich pozostałych środków⁽⁴⁰⁾ Urząd będzie wymagał wykazania efektu zachęty przez państwa EFTA dokonujące zgłoszenia.

Aby sprawdzić, czy planowana pomoc skłoni przedsiębiorstwa do zmiany zachowań w taki sposób, aby zwiększyć swój poziom działalności B+R+I, państwa EFTA przedstawiają ocenę zwiększonej działalności B+R+I **dla wszystkich środków indywidualnych ocenianych przez Urząd** na podstawie analizy przeciwstawnej, w której porównuje się sytuację udzielenia pomocy z sytuacją, która miałaby miejsce w przypadku nieudzielenia pomocy. Poniższe kryteria mogą być stosowane wraz z innymi odnośnymi czynnikami ilościowymi i/lub jakościowymi przekazanymi przez państwo EFTA dokonujące zgłoszenia:

- **zwiększenie rozmiarów projektu:** zwiększenie całkowitych kosztów projektu (bez zmniejszenia wydatków przypadających na beneficjenta w porównaniu z sytuacją nieudzielenia pomocy); zwiększenie liczby osób skierowanych do działalności B+R+I,
- **zwiększenie zakresu projektu:** zwiększenie liczby oczekiwanych wyników projektu; bardziej ambitny projekt, na co wskazuje prawdopodobieństwo osiągnięcia przełomu naukowego lub technicznego albo wyższe ryzyko niepowodzenia (powiązane z wyższym ryzykiem dotyczącym projektu badawczego i z długofalowością projektu oraz niepewnością co do jego wyników),
- **zwiększenie tempa:** krótszy czas do ukończenia projektu w porównaniu z tym samym projektem realizowanym bez wsparcia,
- **zwiększenie całkowitej kwoty wydatkowanej na B+R+I:** zwiększenie całkowitych nakładów na B+R+I przypadających na beneficjenta; zmiany w budżecie przeznaczonym na projekt (bez odpowiadającego im obniżania budżetów innych projektów); zwiększenie nakładów beneficjenta na B+R+I, wyrażonych procentowo jako część całkowitych obrotów.

Jeżeli można wykazać znaczący wpływ na *przynajmniej jeden* z tych elementów przy uwzględnieniu normalnych zachowań przedsiębiorstw w danym sektorze, Urząd przyjmuje zwykle, że w przypadku danego wniosku występuje efekt zachęty.

Jeżeli Urząd podejmie **szczegółową ocenę** konkretnego środka, wskaźniki te mogą zostać uznane za niewystarczające do udowodnienia efektu zachęty, a Urząd może zażądać przedstawienia dowodów uzupełniających.

Przy **ocenie programu pomocy** warunek istnienia efektu zachęty uznaje się za spełniony, o ile dane państwo EFTA zobowiązało się do udzielenia pomocy indywidualnej w ramach zatwierdzonego programu pomocy nie wcześniej niż po potwierdzeniu wystąpienia efektu zachęty oraz do przedstawienia sprawozdań rocznych z realizacji zatwierdzonego programu pomocy. W sprawozdaniach rocznych państwo EFTA musi wykazać, posługując się podanymi wyżej wskaźnikami ilościowymi i jakościowymi, w jaki sposób oceniło wystąpienie efektu zachęty przed udzieleniem pomocy.

7. Zgodność pomocy określana na podstawie oceny szczegółowej

Urząd uznaje, że intensyfikacja działalności B+R+I na terytorium objętym Porozumieniem EOG leży we wspólnym interesie, gdyż można oczekiwać, że działalność taka znacząco przyczyni się do wzrostu gospodarczego, dobrobytu i zrównoważonego rozwoju. W tym kontekście Urząd uznaje, że pomoc państwa może odegrać pozytywną rolę, o ile będzie właściwie ukierunkowana i będzie stanowiła właściwą zachętę dla przedsiębiorstw, motywując je do intensyfikacji działalności B+R+I. Jednakże pomoc państwa może również prowadzić do znaczącego zakłócenia konkurencji, co należy brać pod uwagę.

⁽³⁹⁾ Jeśli zgodnie z wnioskiem pomoc ma zostać przyznana na realizację projektu B+R+I, nie wyklucza się sytuacji, w których potencjalny beneficjent przeprowadził już studia wykonalności, które nie zostały objęte wnioskiem o udzielenie pomocy państwa.

⁽⁴⁰⁾ Tzn. pomoc na realizację projektów dla dużych przedsiębiorstw i dla MŚP w przypadku pomocy przekraczającej 7,5 miliona EUR; pomoc na rzecz innowacji w obrębie procesów i innowacji organizacyjnych w sektorze usług oraz pomoc dla klastrów innowacyjnych.

7.1. Środki poddawane ocenie szczegółowej

Ze względu na wyższe ryzyko zakłócenia konkurencji, dla następujących środków Urząd przeprowadza bardziej szczegółową ocenę.

Dla środków objętych rozporządzeniem o wyłączeniu grupowym

— dla wszystkich przypadków zgłoszonych do Urzędu w następstwie **obowiązku zgłaszania pomocy indywidualnie** zgodnie z zasadami rozporządzenia o wyłączeniu grupowym.

Dla środków objętych niniejszym rozdziałem

Gdy kwota pomocy przekracza:

- na potrzeby **pomocy dla projektów** ⁽⁴¹⁾ oraz realizację **studiów wykonalności**:
  - jeżeli na projekt składają się głównie badania podstawowe ⁽⁴²⁾, 20 milionów EUR na jedno przedsiębiorstwo, na projekt/studium wykonalności,
  - jeżeli na projekt składają się głównie badania przemysłowe ⁽⁴³⁾, 10 milionów EUR na jedno przedsiębiorstwo, na projekt/studium wykonalności,
  - dla wszystkich innych projektów: 7,5 miliona EUR na jedno przedsiębiorstwo, na projekt/studium wykonalności,
- na potrzeby **innowacji w obrębie procesów i innowacji organizacyjnych** w działalności usługowej: 5 milionów EUR na projekt na jedno przedsiębiorstwo,
- dla **klastrów innowacyjnych** (dla klastra): 5 milionów EUR.

Celem tej szczegółowej oceny jest zapewnienie, aby wysokie kwoty pomocy na rzecz B+R+I nie zakłócały konkurencji w stopniu sprzecznym ze wspólnym interesem, lecz przyczyniały się do ochrony wspólnego interesu. Zdarza się to, gdy korzyści płynące z pomocy państwa polegające na podejmowaniu dodatkowych działań B+R+I przewyższają szkodę, jaką dałoby się odczuć w dziedzinie konkurencji i wymiany handlowej.

Szczegółowa ocena jest oceną proporcjonalną, uzależnioną od tego, jaki potencjał zakłócenia ma dany przypadek. Zgodnie z tym przeprowadzenie szczegółowej oceny niekoniecznie oznacza potrzebę otwarcia formalnego postępowania wyjaśniającego, aczkolwiek może tak się zdarzyć w przypadku niektórych środków.

O ile państwa EFTA zapewnią pełną współpracę oraz odpowiednie i terminowe informacje, Urząd podejmie wszelkie możliwe starania, aby przeprowadzić postępowanie wyjaśniające w sposób terminowy.

7.2. Metodologia oceny szczegółowej: kryteria B+R+I do celów oceny ekonomicznej niektórych przypadków indywidualnych

Poniżej Urząd prezentuje wskazówki odnośnie do rodzaju informacji, jakich może wymagać, oraz metodologii, jaką będzie stosować w przypadku środków poddawanych szczegółowej ocenie. Wskazówki te mają na celu zapewnienie, że decyzje Urzędu oraz ich zasadność są przejrzyste i przewidywalne w celu zapewnienia przewidywalności i pewności prawnej.

Ocena szczegółowa zostanie przeprowadzona na podstawie następujących pozytywnych i negatywnych elementów, które będą miały zastosowanie oprócz kryteriów określonych w sekcji 5. W niektórych przypadkach zastosowanie tych elementów oraz przypisywana im waga mogą zależeć od formy lub celu pomocy. Poziom oceny ze strony Urzędu będzie proporcjonalny do ryzyka zakłócenia konkurencji. Oznacza to, że zakres analizy zależeć będzie od charakteru danego przypadku. Z tego względu prawdopodobieństwo szeroko zakrojonych kontroli jest mniejsze w przypadku pomocy państwa dla działań bardzo oddalonych od rynku.

Zachęca się państwa EFTA do przedstawiania wszystkich elementów, które uznają one za przydatne do oceny danego przypadku. W szczególności zachęca się państwa EFTA do tego, aby opierały się na ocenach programów lub środków pomocy państwa z przeszłości, na ocenach wpływu dokonywanych przez organ przyznający pomoc, na ocenach ryzyka, sprawozdaniach finansowych, wewnętrznych biznesplanach, które każda firma powinna sporządzać dla ważnych projektów, na ekspertyzach oraz innych analizach związanych z B+R+I.

7.3. Pozytywne skutki pomocy

Fakt, że pomoc skłania przedsiębiorstwa do podejmowania działalności B+R+I na terytorium objętym Porozumieniem EOG, której to działalności nie podjęłyby w przeciwnym razie, stanowi główny pozytywny element, który należy uwzględnić przy ocenie zgodności pomocy.

W tym kontekście Urząd zwróci szczególną uwagę na następujące elementy:

- wzrost netto działalności B+R+I prowadzonej przez dane przedsiębiorstwo,
- czy dany środek przyczynia się do ogólnej poprawy sytuacji w danym sektorze pod względem poziomu B+R+I,
- czy dany środek przyczynia się do poprawy sytuacji na terytorium objętym Porozumieniem EOG w zakresie B+R+I w kontekście międzynarodowym.

⁽⁴¹⁾ W przypadku projektów EUREKA pułap ustalono na dwukrotność tej kwoty.

⁽⁴²⁾ Uznaje się, że na projekt składają się «głównie» badania podstawowe wówczas, gdy działania należące do kategorii badań podstawowych pochłaniają ponad połowę kosztów kwalifikowalnych projektu.

⁽⁴³⁾ Uznaje się, że na projekt składają się «głównie» badania przemysłowe wówczas, gdy działania należące do kategorii badań przemysłowych lub badań podstawowych pochłaniają ponad połowę kosztów kwalifikowalnych projektu.

7.3.1. Istnienie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku

Jak wskazano w sekcji 1, pomoc państwa może być konieczna do intensyfikacji działalności B+R+I w gospodarce tylko takim w zakresie, w jakim rynek samodzielnie nie zapewnia optymalnego wyniku. Stwierdzono, że niektóre nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku hamują działalność B+R+I na terytorium objętym Porozumieniem EOG. Jednakże nie wszystkie przedsiębiorstwa i sektory w gospodarce stykają się z takimi nieprawidłowościami w funkcjonowaniu rynku w tym samym zakresie. W związku z tym w przypadku środków poddawanych szczegółowej ocenie państwo EFTA powinno przedstawić odpowiednie informacje wskazujące, czy pomoc dotyczy ogólnej nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku w odniesieniu do B+R+I na terytorium objętym Porozumieniem EOG czy konkretnej nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku.

W zależności od konkretnej nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku Urząd weźmie pod uwagę następujące elementy:

- **rozprzestrzenianie wiedzy:** przewidywany poziom rozpowszechnienia informacji; specyfika tworzonej wiedzy; dostępność ochrony praw własności intelektualnej,
- **niedoskonałość i asymetryczność informacji:** poziom ryzyka i złożoność badań; potrzeba finansowania zewnętrznego; cechy beneficjenta pomocy mającego otrzymać finansowanie zewnętrzne,
- **niepowodzenia w zakresie koordynacji:** liczba współpracujących przedsiębiorstw; intensywność współpracy; rozbieżność interesów współpracujących partnerów; problemy w konstruowaniu umów; problemy stron trzecich z koordynacją współpracy.

W przypadku pomocy ukierunkowanej na projekty B+R+I lub działania w obszarach objętych pomocą Urząd uwzględni: (i) utrudnienia spowodowane peryferyjnym położeniem i innymi czynnikami regionalnymi; (ii) specyficzne lokalne dane ekonomiczne, przyczyny społeczne i/lub historyczne niskiego poziomu działalności B+R+I w porównaniu z odpowiednimi średnimi danymi i/lub sytuacją na poziomie krajowym i/lub poziomie EOG, w zależności od przypadku; (iii) wszelkie inne odpowiednie wskaźniki pokazujące zwiększony stopień nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku.

7.3.2. Stosowny instrument

Pomoc państwa na rzecz B+R+I może być dopuszczona na mocy art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG, gdy jest konieczna do osiągnięcia celu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania, co stanowi wyjątek od ogólnego zakazu udzielania pomocy ze strony państwa. Ważnym elementem w teście bilansującym jest zbadanie, czy i w jakim stopniu pomoc państwa na rzecz B+R+I może zostać uznana za stosowny instrument stymulujący intensyfikację działalności B+R+I, nawet jeśli te same wyniki można uzyskać przy pomocy instrumentów powodujących mniejsze zakłócenie sytuacji na rynku.

W swojej analizie zgodności Urząd zwróci szczególną uwagę na wszelkie oceny wpływu dotyczące proponowanego środka przygotowane przez dane państwo EFTA. Za stosowny instrument uważa się środki, w przypadku których państwo EFTA rozważyło inne rozwiązania w zakresie polityki i w przypadku których stwierdzono, że korzystniejsze będzie zastosowanie instrumentu selektywnego, takiego jak pomoc państwa, oraz przedstawiło Urzędowi odpowiednią analizę.

7.3.3. Efekt zachęty oraz konieczność pomocy

Analiza wpływu zachęty danego środka pomocy to najważniejszy element analizy pomocy państwa na rzecz B+R+I. Wskazanie efektu zachęty **przekłada** się na ocenę, czy planowana pomoc skłoni przedsiębiorstwo do prowadzenia działalności B+R+I, której nie prowadziłoby w przeciwnym razie.

W sekcji 6 wymieniono szereg wskaźników, które państwa EFTA mogą wykorzystać, aby wykazać efekt zachęty. Jeśli jednak prowadzona jest szczegółowa ocena danego środka, Urząd będzie wymagać bardziej precyzyjnego uzasadnienia analizy efektu zachęty wywołanego przez środek pomocy, by uniknąć niepotrzebnego zakłócenia konkurencji.

Oprócz wskaźników wymienionych w sekcji 6 w swojej analizie Urząd weźmie pod uwagę następujące elementy:

- **wskazanie zamierzonej zmiany:** zamierzona zmiana w zachowaniu, którą ma na celu pomoc państwa w zgłoszonym przypadku, musi być dobrze określona (uruchomienie nowego projektu, zwiększenie rozmiarów, zakresu lub tempa projektu),
- **analiza przeciwstawna:** zmiana zachowania musi być określona poprzez analizę przeciwstawną: jaki byłby poziom zamierzonej działalności przy udzieleniu pomocy oraz bez jej udzielenia? Uznaje się, że różnica między dwoma scenariuszami odzwierciedla wpływ środka pomocy i wskazuje efekt zachęty,
- **poziom rentowności:** jeśli projekt sam w sobie nie byłby na tyle rentowny, aby mogło go podjąć przedsiębiorstwo prywatne, lecz mogłyby przynieść korzyści dla społeczeństwa, zwiększa się prawdopodobieństwo wystąpienia efektu zachęty wskutek udzielenia pomocy. Aby ocenić ogólną rentowność projektu (lub jej brak), można zastosować metodologie oceny standardowo stosowane w danej branży ⁽⁴⁴⁾,

⁽⁴⁴⁾ Może to obejmować metody oceny wartości pieniężnej netto projektu (to znaczy, suma zdyskontowanych spodziewanych przepływów pieniężnych wynikających z inwestycji minus koszt inwestycji), wewnętrznej stopy zwrotu (IRR) lub wskaźnika zwrotu z zaangażowanego kapitału (ROCE). Sprawozdania finansowe oraz wewnętrzne biznes plany zawierające informacje o prognozach popytu; prognozy kosztów; prognozy finansowe (na przykład dotyczące NPV, IRR, ROCE), dokumenty składane do komitetu inwestycyjnego, które opisują różne scenariusze inwestycyjne lub dokumenty przedstawiane rynkom finansowym mogą służyć jako dokumentacja.

- **kwota inwestycji oraz zmiany przepływów pieniężnych w czasie:** duża inwestycja w nową firmę, niski poziom przepływów dostępnych środków pieniężnych oraz znacząca część przepływów środków pieniężnych powstających w bardzo odległej przyszłości to elementy, które będą uznawane za pozytywne oznaki przy ocenie efektu zachęty,
- **poziom ryzyka związany z projektem badawczym:** na podstawie na przykład studiów wykonalności, ocen ryzyka czy ekspertyz, przy ocenie ryzyka bierze się pod uwagę w szczególności m.in. nieodwracalność inwestycji, prawdopodobieństwo porażki handlowej, ryzyko mniejszej niż zakładana produktywności projektu, ryzyko, że realizacja projektu mogłaby osłabić inne działania oraz ryzyko, że koszty projektu mogą naruszyć stabilność finansową przedsiębiorstwa. W przypadku pomocy państwa przeznaczonej na projekty B+R+I lub działalność prowadzoną w obszarach objętych pomocą Urząd uwzględni utrudnienia spowodowane peryferyjnym położeniem i innymi czynnikami regionalnymi, które wpływają negatywnie na poziom ryzyka projektu badawczego,
- **ocena ciągła:** środki, w przypadku, których przewidziano projekty pilotażowe (na małą skalę) lub które mają dobrze określone cele pośrednie prowadzące do zakończenia projektu w przypadku niepowodzenia oraz w których przewidziano publicznie dostępny monitoring *ex-post*, będą oceniane bardziej pozytywnie przy ocenie efektu zachęty.

7.3.4. Proporcjonalność pomocy

Niezależnie od kryteriów wymienionych w sekcji 5 dane państwo EFTA powinno przedstawić następujące informacje dodatkowe:

- **proces otwartej selekcji:** w sytuacji, gdy istnieje wielu (potencjalnych) kandydatów do podjęcia projektu B+R+I w państwie EFTA, istnieje większe prawdopodobieństwo spełnienia wymogu proporcjonalności, jeśli projekt został przyznany do realizacji na podstawie przejrzystych, obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów,
- **minimalny wymiar pomocy:** państwa EFTA muszą wyjaśnić, w jaki sposób została obliczona przekazana kwota, co ma zapewnić ograniczenie jej do niezbędnego minimum.

7.4. Analiza zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej

Pomoc dla działalności B+R+I może wpłynąć na konkurencję w dwóch obszarach: (i) konkurencji w procesie innowacji, tzn. konkurencji pod względem B+R+I, która ma miejsce na etapie poprzedzającym rynki produktowe; oraz (ii) konkurencji na rynkach produktowych, gdzie wykorzystuje się wyniki działalności B+R+I.

Przy ocenie negatywnych skutków środka pomocy Urząd skupi się w swojej analizie zakłóceń konkurencji na przewidywalnym wpływie pomocy na rzecz B+R+I na konkurencję między przedsiębiorstwami na rozpatrywanych rynkach produktowych. Urząd będzie zwracał większą uwagę na ryzyko, jakie w przewidywalnej przyszłości i ze szczególnym prawdopodobieństwem może zagrozić konkurencji i wymianie handlowej.

Wpływ na konkurencję w procesie innowacji będzie mieć znaczenie o tyle, o ile można przewidzieć wpływ na sytuację konkurencyjną na rynku produktowym w przyszłości. W niektórych przypadkach wyniki B+R+I, na przykład w postaci praw własności intelektualnej, same w sobie są sprzedawane na tzw. rynkach technologii, na przykład poprzez udzielanie licencji na korzystanie z patentu. W tych przypadkach Urząd może również wziąć pod uwagę wpływ pomocy sytuację konkurencyjną na rynkach technologii.

Wpływ B+R+I na rynki produktowe jest w znacznej mierze dynamiczny, stąd też analiza będzie miała charakter wybiegający w przyszłość. Często ta sama działalność innowacyjna będzie powiązana z wieloma przyszłymi rynkami produktowymi. W takim przypadku wpływ pomocy państwa będzie analizowany w oparciu o grupę odnośnych rynków.

Pomoc na rzecz B+R+I może prowadzić do zakłócenia konkurencji na rynkach produktowych w trojaki sposób:

- 1) pomoc na rzecz B+R+I może zniekształcić dynamiczną motywację uczestników rynku do inwestowania (efekt wypierania konkurencji);
- 2) pomoc na rzecz B+R+I może przyczynić się do stworzenia lub utrzymania silnej pozycji rynkowej danego podmiotu;
- 3) pomoc na rzecz B+R+I może przyczynić się do utrzymywania nieefektywnej struktury rynku.

Pomoc państwa może także wywierać negatywny wpływ na wymianę handlową na rynku objętym Porozumieniem EOG. W szczególności w sytuacji, gdy pomoc na rzecz B+R+I prowadzi do wypierania konkurencji, środki pomocy mogą doprowadzić do przesunięcia przepływów handlowych i lokalizacji działalności gospodarczej.

7.4.1. Zniekształcenie dynamicznej motywacji

Główną przyczyną zastrzeżeń w związku z pomocą udzielaną przedsiębiorstwom na prowadzenie działalności B+R+I jest zniekształcenie dynamicznej motywacji konkurentów do inwestowania. Kiedy jakieś przedsiębiorstwo otrzymuje pomoc, fakt ten zwiększa prawdopodobieństwo uzyskania pomyślnych wyników B+R+I przez dane przedsiębiorstwo, co prowadzi do jego większej obecności na rynku (rynkach) produktowym(-ych) w przyszłości. Taka zwiększona obecność może skłonić konkurencję do ograniczenia pierwotnych planów inwestycyjnych (efekt wypierania konkurencji).

W swojej analizie Urząd weźmie pod uwagę następujące elementy:

- **kwotę pomocy:** środki pomocy obejmujące znaczące kwoty z większym prawdopodobieństwem mogą powodować efekt wypierania konkurencji. Znaczenie wysokości kwoty będzie mierzone w odniesieniu do całkowitych nakładów na B+R ponoszonych przez podmioty prywatne w danym sektorze oraz kwot wydatkowanych przez głównych uczestników rynku,
- **bliskość wobec rynku/kategorię pomocy:** im bardziej dany środek pomocy ukierunkowany jest na działalność B+R+I blisko rynku, w tym większym stopniu może on powodować efekt wypierania konkurencji,
- **proces otwartej selekcji:** w przypadku gdy dotacja udzielana jest na podstawie obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów, Urząd będzie zajmował bardziej przychylne stanowisko,
- **bariery wyjścia:** konkurenci z większym prawdopodobieństwem utrzymają (lub nawet zwiększą) swoje plany inwestycyjne, gdy bariery wyjścia z procesu innowacyjnego są wysokie. Może się tak zdarzyć w sytuacji, gdy wiele inwestycji podejmowanych przez konkurentów w przeszłości jest ograniczonych do określonego przebiegu działań B+R+I,
- **zachęty do konkurowania o przyszły rynek:** pomoc na rzecz B+R+I może prowadzić do sytuacji, w której konkurenci beneficjenta pomocy rezygnują z konkurowania o przyszły rynek, ponieważ przewaga zapewniona dzięki pomocy (pod względem stopnia technologicznego zaawansowania lub pod względem ram czasowych) obniża prawdopodobieństwo osiągnięcia przez konkurentów zysków przy wejściu na przyszły rynek.
- **zróżnicowanie produktów oraz intensywność konkurencji:** jeśli innowacja w obrębie produktu polega na opracowywaniu zróżnicowanych produktów (związanych na przykład z różnymi markami handlowymi, standardami, technologiami, grupami konsumentów), prawdopodobieństwo niekorzystnego wpływu tej sytuacji na konkurentów jest mniejsze. To samo dotyczy sytuacji, gdy na rynku działa wielu skutecznych konkurentów.

7.4.2. Tworzenie siły rynkowej

Pomoc na rzecz B+R+I może prowadzić do zakłóceń tzn. do zwiększenia lub utrzymania siły rynkowej podmiotów na rynkach produktowych. Siła rynkowa to siła umożliwiająca wpływanie na ceny rynkowe, wielkość produkcji, różnorodność lub jakość towarów i usług bądź też inne parametry konkurencji na rynku, utrzymująca się przez znaczący okres i niekorzystna dla konsumentów. Urząd będzie oceniać siłę rynkową przed udzieleniem pomocy, a także zmianę siły rynkowej, której można oczekiwać w wyniku udzielenia pomocy.

Urząd ma zastrzeżenia przede wszystkim do tych środków, które pozwalają beneficjentowi pomocy na wzmocnienie siły rynkowej, jaką dysponuje on na obecnych rynkach produktowych lub przeniesienie jej na przyszłe rynki. Dlatego też prawdopodobieństwo zastrzeżeń ze strony Urzędu w odniesieniu do siły rynkowej będzie niewielkie w przypadku rynków, na których każdy beneficjent pomocy posiada udział poniżej 25 % oraz na rynkach charakteryzujących się poziomem koncentracji poniżej 2000 wg wskaźnika Herfindahla-Hirschmana (HHI).

W swojej analizie Urząd weźmie pod uwagę następujące elementy:

- **siłę rynkową beneficjenta pomocy oraz strukturę rynku:** w sytuacji, gdy odbiorca pomocy już posiada dominującą pozycję na rynku produktowym, środek pomocy może wzmocnić jego dominację poprzez dalsze osłabienie ograniczeń związanych z istnieniem konkurencji. Analogicznie środki pomocy państwa mogą wywrzeć znaczący wpływ na rynki oligopolistyczne, na których działa niewielu liczbą uczestników,
- **poziom barier wejścia na rynek:** w dziedzinie B+R+I mogą istnieć znaczące bariery wejścia na rynek dla potencjalnych nowych uczestników. Mogą to być bariery prawne (w szczególności związane z prawami własności intelektualnej), bariery związane z efektami skali i zakresu, dostępem do sieci i infrastruktury, a także inne bariery strategiczne utrudniającymi wejście na rynek lub ekspansję,
- **siłę nabywczą:** siła rynkowa przedsiębiorstwa może być również ograniczana ze względu na pozycję rynkową nabywców. Obecność silnych nabywców może równoważyć stwierdzenie silnej pozycji rynkowej, jeśli można zakładać, że nabywcy będą dążyli do zachowania wystarczającego poziomu konkurencji na rynku,
- **proces selekcji:** zastrzeżenia Urzędu mogą budzić środki pomocy, które pozwalają przedsiębiorstwom o silnej pozycji rynkowej wpływać na proces selekcji na przykład poprzez posiadanie prawa do rekomendowania przedsiębiorstw w procesie selekcji lub wpływanie na ścieżkę badawczą w sposób, który z nieuzasadnionych powodów dyskryminuje alternatywne ścieżki.

7.4.3. Utrzymywanie nieefektywnych struktur rynkowych

Przy niewłaściwym ukierunkowaniu pomoc na rzecz B+R+I może służyć wspieraniu nieefektywnych przedsiębiorstw, a tym samym prowadzić do istnienia struktur rynkowych, w których wielu uczestników rynku prowadzi działalność znacznie poniżej poziomu efektywności. W swojej analizie Urząd weźmie pod uwagę, czy pomoc jest udzielana na rynkach, na których istnieje nadwyżka mocy produkcyjnych, w branżach schyłkowych lub w sektorach wrażliwych. Prawdopodobieństwo zastrzeżeń ze strony Urzędu jest mniejsze w sytuacjach, gdy pomoc państwa na rzecz B+R+I ma na celu zmianę dynamiki wzrostu sektora, szczególnie przez wprowadzenie nowych technologii.

7.5. Bilansowanie i decyzja

W świetle tych pozytywnych i negatywnych elementów Urząd dokonuje zastawienia skutków wywołanych zastosowaniem danego środka i określa, czy wynikające z niego zakłócenia mają niekorzystny wpływ na warunki transakcji w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Analiza w każdym konkretnym przypadku opierać się będzie na ogólnej ocenie przewidywalnych pozytywnych i negatywnych skutków pomocy państwa. W tym celu Urząd nie będzie stosować kryteriów określonych w sekcjach 7.3 i 7.4 mechanicznie, lecz dokona ogólnej oceny w oparciu o zasadę proporcjonalności.

Urząd może nie zgłaszać zastrzeżeń wobec zgłoszonego środka pomocy bez wszczynania formalnego postępowania wyjaśniającego lub po przeprowadzeniu formalnego postępowania wyjaśniającego, określonego w art. 6 w części II protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, zakończyć je decyzją na mocy art. 7 tego protokołu. Jeżeli podjęta zostanie decyzja warunkowa w rozumieniu art. 7 ust. 4 w części II protokołu 3, Urząd może w szczególności rozważyć dodanie następujących warunków, które muszą być proporcjonalne i służyć ograniczeniu zakłóceń konkurencji lub ujemnych skutków pomocy dla wymiany handlowej:

- niższa intensywność pomocy niż maksymalne poziomy intensywności dopuszczone w sekcji 5, w tym mechanizmy odzyskiwania środków oraz różne warunki spłaty zaliczek zwrotnych,
- dyfuzja wyników, współpraca oraz inne zobowiązania do określonych zachowań,
- rozdzielenie rachunków celem uniknięcia subsydiowania krzyżowego pomiędzy dwoma rynkami, w przypadku gdy beneficjent działa na wielu rynkach,
- brak dyskryminacji wobec innych potencjalnych beneficjentów (zmniejszenie selektywności).

8. Kumulacja

Jeśli chodzi o kumulację, pułapy pomocy określone w niniejszym rozdziale mają zastosowanie niezależnie od tego, czy wsparcie projektu objętego pomocą jest finansowane całkowicie z zasobów państwowych, czy też jest częściowo finansowane przez Wspólnotę, z wyjątkiem szczególnego i ograniczonego kontekstu warunków określonych dla finansowania wspólnotowego na mocy programów ramowych BRT, przyjętych odpowiednio zgodnie z tytułem XVIII traktatu WE lub tytułem II Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

Jeśli wydatki kwalifikujące się do objęcia pomocą na rzecz B+R+I w całości lub w części kwalifikują się także do objęcia pomocą przeznaczoną na inne cele, w odniesieniu do części wspólnej zastosowany zostanie najkorzystniejszy pułap dostępny w ramach odnośnych zasad. Ograniczenie to nie ma zastosowania w wypadku pomocy udzielanej zgodnie z rozdziałem 10.B Wytucznych w sprawie pomocy państwa, Pomoc państwa celem promowania inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka w małych i średnich przedsiębiorstwach⁽⁴⁵⁾.

Pomoc na rzecz B+R+I nie może być kumulowana z pomocą *de minimis* w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowalnych w celu obejścia maksymalnych poziomów intensywności pomocy określonych w niniejszym rozdziale.

9. Przepisy końcowe

9.1. Sprawozdawczość i monitoring

9.1.1. Sprawozdania roczne

Zgodnie z wymogami art. 21 ust. 1 w części II protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale oraz art. 5 decyzji Urzędu Nadzoru EFTA nr 195/04/COL⁽⁴⁶⁾ państwa EFTA przedkładają Urzędowi sprawozdania roczne.

Oprócz wymogów określonych w tych przepisach, coroczne sprawozdania dotyczące środków pomocy na rzecz B+R+I powinny zawierać – w odniesieniu do każdego środka, w tym pomocy udzielanej w ramach zatwierdzonego programu – następujące informacje:

- nazwę beneficjenta,
- kwotę pomocy przypadające na beneficjenta,
- intensywność pomocy,
- sektory działalności, w których podejmowane są projekty objęte pomocą.

W przypadku pomocy fiskalnej państwo EFTA musi jedynie przedstawić listę tych beneficjentów, którzy otrzymali roczną ulgę podatkową przekraczającą 200 000 EUR.

W przypadku klastrów sprawozdanie to winno także zawierać krótki opis działalności klastra oraz jego skuteczności w pozyskiwaniu działalności B+R+I. Urząd może zażądać dodatkowych informacji dotyczących udzielonej pomocy, aby sprawdzić, czy dotrzymane zostały warunki decyzji Urzędu zatwierdzającej środek pomocy.

⁽⁴⁵⁾ Rozdział 10.B Wytucznych w sprawie pomocy państwa odpowiada Wytucznym wspólnotowym w sprawie pomocy państwa celem promowania inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka w MŚP (Dz.U. C 194 z 18.8.2006, s. 2).

⁽⁴⁶⁾ Dz.U. L 139 z 25.5.2006, s. 37. Odpowiadającym rozporządzeniu Rady (WE) nr 659/1999 (Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1) oraz rozporządzeniu Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 traktatu WE (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1).

Sprawozdania roczne są publikowane na witrynie internetowej Urzędu.

W przypadku jakiegokolwiek pomocy udzielonej w ramach zatwierdzonego programu na rzecz dużych przedsiębiorstw państwa EFTA muszą również w sprawozdaniu rocznym wyjaśnić, w jaki sposób osiągnięto efekt zachęty dzięki pomocy udzielonej takim przedsiębiorstwom, przede wszystkim stosując wskaźniki i kryteria wymienione wyżej w sekcji 6.

9.1.2. Dostęp do pełnych tekstów programów

Urząd uważa, że konieczne są dalsze środki celem poprawy przejrzystości pomocy państwa we Wspólnocie. W szczególności konieczne wydaje się zapewnienie, aby państwa EFTA, podmioty gospodarcze, strony zainteresowane oraz sam Urząd miały łatwy dostęp do pełnego tekstu wszystkich odnośnych programów pomocy w zakresie B+R+I.

Można to łatwo osiągnąć poprzez stworzenie powiązanych odnośnikami witryn internetowych. Z tego względu przy badaniu programów pomocy w zakresie B+R+I Urząd będzie systematycznie stawiać danym państwom EFTA wymóg publikowania w Internecie tekstu wszystkich finalnych programów pomocy oraz przekazywania Urzędowi adresu internetowego zawierającego taką publikację. Program nie może być wdrażany zanim odpowiednia informacja nie zostanie opublikowana w Internecie.

9.1.3. Arkusze informacyjne

Ponadto w każdym przypadku gdy pomoc na rzecz B+R+I jest udzielana na podstawie programów pomocy bez obowiązku indywidualnego zgłoszenia i przekracza 3 miliony EUR, państwa EFTA muszą w ciągu 20 dni roboczych, począwszy od przyznania pomocy przez właściwy urząd, przekazać Urzędowi żądane informacje w standardowej formie określonej w załączniku do niniejszego rozdziału. Urząd udostępni publicznie streszczenie informacji za pośrednictwem swojej witryny internetowej (<http://www.eftasurv.int/fieldsowork/fieldstateaid/>).

Państwa EFTA muszą zapewnić prowadzenie szczegółowej dokumentacji dotyczącej przyznawania pomocy dla wszystkich takich środków dotyczących B+R+I. Dokumentacja ta musi zawierać wszystkie informacje potrzebne do ustalenia, czy koszty kwalifikowalne oraz maksymalne dopuszczalne poziomy intensywności pomocy były przestrzegane. Dokumentacja powinna być przechowywana przez 10 lat od dnia przyznania pomocy.

Urząd zwróci się do państw EFTA o przekazanie tych informacji w celu przeprowadzenia oceny wpływu niniejszego rozdziału trzy lata po jego wejściu w życie⁽⁴⁷⁾.

9.2. Stosowne środki

Urząd niniejszym proponuje państwom EFTA na podstawie art. 1 ust. 1 w części I protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale następujące stosowne środki dotyczące funkcjonujących w tych państwach programów w zakresie badań i rozwoju.

W celu zapewnienia zgodności z przepisami zawartymi w niniejszym rozdziale państwa EFTA powinny w razie konieczności dokonać zmian w swoich programach dla zapewnienia zgodności z niniejszym rozdziałem w terminie 12 miesięcy od daty jego wejścia w życie, z następującymi wyjątkami:

- państwa EFTA mają 24 miesiące na wprowadzenie zmian dotyczących postanowień, o których mowa w pkt 3.1.1 niniejszego rozdziału,
- nowy próg dla dużych projektów indywidualnych będzie miał zastosowanie od daty wejścia w życie niniejszego rozdziału,
- obowiązek przedstawiania szczegółowych sprawozdań rocznych zgodnie z pkt 9.1.1 oraz obowiązek przekazywania informacji zgodnie z pkt 9.1.3 będą miały zastosowanie do istniejących programów pomocy sześć miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozdziału.

Wzywa się państwa EFTA do wyrażenia wyraźnej i bezwarunkowej zgody na zaproponowane stosowne środki w ciągu dwóch miesięcy od daty publikacji niniejszego rozdziału. W przypadku braku odpowiedzi Urząd przyjmie, że dane państwo EFTA nie wyraża zgody na zaproponowane środki.

9.3. Wejście w życie, okres obowiązywania oraz przegląd

Niniejszy rozdział wejdzie w życie z dniem jego przyjęcia⁽⁴⁸⁾.

Niniejszy rozdział obowiązywać będzie do dnia 31 grudnia 2013 r. Po konsultacji z państwami EFTA Urząd może przed tą datą wprowadzić do niego zmiany z uwagi na ważne względy dotyczące polityki konkurencji lub polityki w dziedzinie badań bądź też w celu uwzględnienia polityki Wspólnoty w innych dziedzinach lub jej zobowiązań międzynarodowych. Urząd ma zamiar dokonać przeglądu niniejszego rozdziału po trzech latach od czasu jego wejścia w życie.

Urząd będzie stosować niniejszy rozdział w odniesieniu do wszystkich zgłaszanych projektów przyznania pomocy państwa, względem których musi podjąć decyzję po przyjęciu niniejszego rozdziału, nawet w przypadku gdy dane projekty zostaną zgłoszone przed jego przyjęciem. Dotyczy to również pomocy indywidualnej udzielonej w ramach zatwierdzonych programów i zgłoszonej Urzędowi w związku z obowiązkiem indywidualnego zgłaszania takiej pomocy.

⁽⁴⁷⁾ Państwa EFTA mogą wspierać Urząd w tym procesie, dostarczając mu własne oceny *ex post* programów pomocy i środków pomocy indywidualnej.

⁽⁴⁸⁾ Przyjęty decyzją Urzędu Nadzoru EFTA nr 14/07/COL dnia 7 lutego 2007 r.

Zgodnie z zawiadomieniem Komisji w sprawie zasad oceny pomocy państwa przyznanej bezprawnie⁽⁴⁹⁾ w przypadku pomocy niezgłoszonej Urząd będzie stosować:

- niniejszy rozdział, jeśli pomoc została przyznana po jego wejściu w życie,
- rozdział obowiązujący w chwili przyznania pomocy – we wszystkich pozostałych przypadkach.

—————

⁽⁴⁹⁾ Dz.U. C 119 z 22.5.2002, s. 22.

ZAŁĄCZNIK

Forma przekazania streszczenia informacji dotyczących pomocy w ramach rozszerzonego obowiązku sprawozdawczego (sekcja 9.1)

1. Pomoc na rzecz (nazwa przedsiębiorstwa/przedsiębiorstw otrzymującego(-ych) pomoc; wskazanie, czy podmiot jest MŚP, czy nie):
  2. Numer referencyjny programu pomocy (numer referencyjny istniejącego programu lub programów, w ramach których przyznawana jest pomoc, stosowany przez Urząd):
  3. Podmiot publiczny (podmioty publiczne) przyznający(-e) pomoc (nazwa i dane teleadresowe organu przyznającego pomoc):
  4. Państwo EFTA, na terenie którego realizowany jest projekt lub środek pomocy:
  5. Typ projektu lub środka pomocy:
  6. Krótki opis projektu lub środka pomocy:
  7. Koszty kwalifikowalne (w EUR) – w stosownym przypadku:
  8. Zdyskontowana kwota pomocy (brutto) w EUR:
  9. Intensywność pomocy (% wyrażony jako ekwiwalent dotacji brutto):
  10. Warunki, jakim podlega wypłata planowanej pomocy (o ile takie istnieją):
  11. Planowana data początku i końca trwania projektu lub środka pomocy:
  12. Data udzielenia pomocy:"
-